

REDACTIA

Deak Ferenç-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10
Pe 1 lună 2Nrii de Duminecă pe
an 4 cor.Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferenç-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Țăranul.

De Vintilă I. Brătianu.

Străinii, cari călătoresc în România, sunt izbiți de marea deosebire dintre locuitorii dela sate și cei dela orașe. Unul dintre ei îmi comunică în modul următor întâia impresie, ce avusese în București, după ce văzuse populația noastră țărănească:

«Ni-se pare, că sunt două popoară în țara dvoastră: Unul, care ca cultură, îmbrăcăminte, obiceiuri, ca lux mai cu seamă, se poate pune pe aceeaș treaptă cu pătura cultă dela noi și care negreșit se poate compara cu ori ce popor civilizat occidental. Vii din Viena și Budapesta în orașele dvoastre, fără a găsi o mare deosebire, chiar dacă cercetezi lucrurile de mai aproape. Alt popor este însă acela, pe care îl întâlnești în afară de raza orașelor, țăranii. Cu îmbrăcăminte tor de piei de animale, cu opinci în picioare și căciuli în cap, ei par'că sunt oameni din alte vremuri și par așa de deosebiți de românii ce se plimbă pe Calea Victoriei din București».

Trebuie să mărturisesc, că eram jicit ca român de partea de adevăr ce găseam în acele cuvinte și căutam prin trecutul nostru și prin câteva fapte să-i arăt, că deosebirea era mai mult la față; în fundul conștiinței nu eram însă împăcat, căci găseam, că în acele cuvinte era o învinuire gravă și până la un punct adevărată pentru conducătorii poporului nostru. Și atunci când n'ai conștiința împăcată, trebuie să cercetezi mai de aproape, să cauți și să stabilești răspunderea și prin urmare făcând să iasă la lumină răul în adevăratele lui proporții, să vezi dacă este vre-o vindecare.

Nu pot avea gândul de a rezolva o chestiune așa mare în cadrul acestui articol; sarcina ar fi chiar poate peste puterile mele. Aș dori în scurt să luminez câteva puncte, nu atât pentru călătorul străin, dar mai cu seamă pentru acel călător de un neam cu noi, căruia suntem

datori nu numai să-i arătăm starea de fapt, să ne spovedim lui, dar să și arătăm, că dacă rele sunt, există și leacuri și unde ele sunt.

Nu este, cred, nevoie să inzist asupra roadelor, ce poate da o cunoștință mai adâncă nu numai a calităților dar și a slăbiciunilor noastre respective.

Este, negreșit, actualmente încă o deosebire nejustificată prin ocupațiile lor diferite, între populația noastră din orașe și sate. Ea nu există numai în portul țăranului, dar în toată viața lui materială și spirituală. Dela început trebuie însă să constatăm că, dacă în timpul fanarioților pătura conducătoare a putut fi de un,alt neam decât massa cea mare a populației noastre, atât înainte de această epocă, cât și în urmă, recrutarea elementelor conducătoare s'a făcut mai cu seamă din popor. Nu în origină trebuie prin urmare să cercetăm cauza de căpetenie a acelei deosebiri, ci în condițiile de dezvoltare ale fiecărei populațiuni.

Negustorimea, toate profesiile libere, cei peste o sută de mii slujbași ai statului, cei cel puțin tot atâția privați s'au recrutat direct s'au indirect și în cea mai mare parte din acea populație dela sate, care pare azi așa de departe de toți aceștia. Ei au eșit însă ca elemente izolate și care s'au înecat în populația dela orașe, fără a fi contribuit mult la ridicarea mijlocului din care esisera.

Deosebirea este mai întâi în trai, ca locuința poate mai puțin, mai mult însă ca îmbrăcăminte și ca hrană. Pâinea și carnea lipsind aproape cu totul dela masa țăranului.

Dacă este o mare inapoiare în viața materială la sate, ea este și mai mare în cea ce privește cultura. Și nu vorbim numai de cultura aceea ce se rezumează în a ști ceti și scrie, dar aceea care ridică pe om, care pe de o parte îl face cunoscător al drepturilor lui, al mijloacelor de a munci și a agonisi mai cu spor, iar pe de alta îi dă simțul solidarității cu semenii săi, cu înregul său neam. Din acest punct de vedere nu

este trebuință să ne suim departe în trecutul nostru, pentru a constata lipsa aproape totală a acestei culturi acolo unde ea există la țărani, ea este în cele mai multe cazuri, nu dobândită prin instrucțiune, ci înăscută, moștenită de odată cu simțul artistic pe care îl găsim în multe din manifestările țăranului nostru.

Indrumarea cea nouă a vieții dela sate, ne îngăduie de o parte să arătăm aceste rele, iar pe de alta prin rezultatele obținute de pe acum, să întrevădem cu nădejde viitorul.

Sunt doi factori de căpetenie cari au influențat istoria noastră internă dela 1848 încoaci: nevoia de a recăpăta drepturile noastre ca națiune și starea de clăcași (iobăgie) a țăranilor, adică a majorității covârșitoare a populației României.

Ambele chestiuni au fost puse de odată în discuție și în întregul lor la cea dintâi manifestare a conștiinței naționale în principatele de altădată. Revoluția dela 48, de odată cu revendicarea drepturilor noastre de stat, cerea și reîntrarea clăcașilor în drepturile lor cele vechi, de părtași la moșiile ce lucrau. Cei-ce erau atunci în capul mișcării naționale știau cât va fi de legat viitorul statului român de dobândirea drepturilor reale pentru massa cea mare, pentru țărani.

Au trebuit lupte crâncene înaintu și în afară, de mai bine de zece ani, pentruca în principiu cel puțin sa ni-se recunoască dreptul atât de nediscutabil de a trăi ca națiune și alți douăzeci ca să putem ajunge la neafirmarea politică. Pentru chestia clăcașilor, adică țărănească, a trebuit alte lupte crâncene până la 1864, pentruca ea să poată fi rezolvată, și atunci în mod imperfect și la urmă pentru a justifica lovitura de stat dela 2 Maiu din acel an. În loc de recunoaștere a unui drept, clăcașii erau înproprietați de stat.

În judecarea situației țăranilor, ori ce cercetător drept, trebuie să ție seamă de acești doi factori de cari vorbim, mai sus. Cel dintâiu, prin nesiguranta în care se găsea statul, prin preocupări

Literatura română în 1905.

— Oameni și lucrări. —

Actualii directori ai «Lucafărului» domnii Goga, Ciura și Tăslăuanu, acest din urmă un fel de îngrijitor general al revistei, au nimerit gustul publicului românesc de pretutindenii, căci publicația lor astăzi este cea mai populară. Prin hărnicia lor și prin spriginul oamenilor de bine au reușit să-și întemeieze o tipografie proprie, unde au scos în editură cărți de ale redactorilor de talent dela «Lucafărului»: «Viața dela țară», schițe și nuvele de Ioan Agârbiceanu, acest vrednic urmaș al lui Slavici; «Traiul nostru», alte schițe și nuvele de Ioan Ciocârlan, prosatorul moldovean; «Icoane» schițe ușoare din viața studentească de Al. Ciura; «Ramuri» nuvele și amintiri din copilărie de Z. Bărsan etc. Bine înțeles că opera cea mai de seamă, sau meteorul eșit din tinerul atelier al «Lucafărului» este volumul de poezii al lui Octavian Goga, — evenimentul anului literar 1905. Nu putem ști dacă încercarea tinerilor budapeștani de a avea o tipografie proprie va avea un bun rezultat material. Sigur este însă că pe cel moral și l-au asigurat pentru totdeauna.

«Mișcarea literară în jurul «Lucafărului» culminează în două puncte: în Goga, atotcuceritorul de astăzi și în Agârbiceanu, cel mai bun cunoscător al graiului ardelenesc și al țăranului de acolo. Alături de acești doi: dl Sextil Pușcariu docent de filologie română la universitatea din Viena, contribuie cu criticele sale de bun simț și de luminoasă judecată la cultivarea numărșilor cititori ai revistei, iar Virgil Cioflec, criticul de

artă din București, ridică prin povețele sale, moralul tuturor.

Dar și în alte tabere s'a lucrat mult în acest an. Așa de pildă Ion Gorun, unul din cei mai de valoare prosatori ai literaturii noastre, prea puțin citit în raport cu însemnătatea lui, a tipărit acum culegere de nuvele și schițe sub titlul «Taina a șasea» și «Robinson în țara românească», un roman cu tendinți naționale. Gorun a mai scris și critici literare în revista soției sale, a d-nei Constanța Hodoș. Aceasta este «Revista noastră», un organ al scriitorilor române. D-na Hodoș, autoarea unui nou volum de nuvele, bine primit de public și intitulat «Frumos» a publicat în revista sa mai multe schițe și romanul său «Martirii». D-șoara M. Cunțan, care și-a scos poeziile în editura «Minervei», a contribuit la aceeaș revistă cu un nou șir de versuri, ear Fatma s'a impus cu câteva poezii foarte reușite.

Dintre celelalte reviste merită să mai fie amintite Sămănătorul dlui N. Iorga, «Săptămâna» dlui G. Panu, despre care se zice că va avea să iasă în curând de două ori pe săptămână, apoi «Revista idealistă» a dlui M. Holban, care, cu toate umpluturile sale, aduce din când în când câte ceva vrednic de luat în seama. «Convorbirile literare» de sub direcția dlui Ion Bogdan, au păstrat caracterul lor științific, cu cel mai ales material istoric, cu puțină literatură și cu criticele judicioase ale dlui Gh. Bogdan-Duică.

Dintre autorii neînregimentați în nici o școală și departe de ori ce redacție vom numi pe neastâmpăratul domn O. Lecca, al cărui poem dramatic «R.T.» a plăcut; pe d-șoara Elena Vărescu pentru drama sa țărănească în

urma iubirei»; pe dl Al. Cazaban pentru volumele sale «Cutreefind» și «Deștept băiat», cu cari și-a făcut un loc printre prozatorii nostri de seamă. S'au mai pus în evidență, cu colaborarea lor pe la diferite ziare dnii Tutoveanu, A. Naum, și simboiștii Cincinat Pavelescu, Al. Obederar și Mircea Dimitriade. D. Nanu a rălăcit dela o revistă la alta, fără a evolua, dar rămânând acelaș scriitor de versuri subtile.

Dintre bucovineni, cari acum își au și ei o revistă destul de bine redactată «Jumimea literară», s'a distins dl Em. Grigoroșița cu ale sale «Chipurii și graiuri» din Bucovina», prin care s'a înscris în rîndul bunilor noștri povestitori.

Ca să nu uităm literatura umoristică, amintim, că n'ar fi rău dacă puținile condeie umoristice, cum sunt d-nii Cazaban și Vasile Pop, s'ar aduna în jurul dlui Gh. Ranetti, directorul spiritual al «Furnicei» și ar cultiva împreună cu mai multă stăruință această ramură atât de slabă până acum a literaturii române. Dl Ranetti, popularul poet umoristic al Capitalei, a dobândit în cursul anului foarte multe succese prin țarsele sale originale și localitate și înalta considerație în ochii celor ce urmăresc viața literară.

Se poate zice că în general am avut un an literar foarte vrednic, cu multe noutăți și discuții foarte aprinse. Aiară de interminabilele polemici în jurul umbei literare și ardelenismului, s'a dat o luptă de principii, la care mulți au luat parte. În trebură era: ce literatură ne trebuie nouă astăzi, și majoritatea a căzut de acord asupra direcției naționale. Incepe ce ce au luat parte la polemică de direcție a fost și dl Simeon Mehedinti, distinsul profesor de geografie, care la

de un ordin mai înalt, nu îngăduie oamenilor noștri politici să dea toată îngrijirea ce merită, chestiei țărănești.

În afară de amestecurile din afară, trebuie să ne reamintim că acum 50 de ani, existau privilegii încă de clasă, că acum 40 de ani nu aveam serviciul obligator în armată, nu aveam nici o linie ferată, nu aveam șosele, că eram supuși regimului consular, că nu aveam monedă națională, că poșta, vămile și salinile erau arândate străinilor, că primul *tratat de comerț l'am încheiat la 1875*, că nu aveam credit pe piețele străine, că școli la sate aproape nu existau.

În aceste condiții credem că acei ce au schimbat întreaga această stare de lucruri nu pot fi învinuiți, căci din reformele de interes general ce au făcut, toți au profitat, începând cu țărani.

Trebuie însă să mărturisim că după consolidarea noastră ca stat, după asigurarea unui regim economic neatârnat și a creditului în afară, să creștea mai mult decât s'a făcut pentru masa cea mare a poporului. Am putea fixa această perioadă de lăncezeală de vre-o 14 ani, până la criza agricolă și financiară din urmă, când nevoia ne-a deșteptat din nou. Putem zice că o îndrumare nouă s'a început la 1901 și că de atunci încoace preocuparea de căpetenie a luptelor politice a început să fie *chestia țărăneasă*.

Această grijă s'a manifestat sub diferite forme pentru a satisface nevoile sociale, economice sau culturale ale satelor; putem însă să o rezumăm în noua îndrumare a învățământului rural, simplu și profesional, în începuturile de îngrijire sanitară și în sfârșit în înființarea și dezvoltarea băncilor populare. Las la o parte chestiunile care formează încă puncte de discuțiune ale partidelor politice, ca soluțiunea de dat chestiunile agrare, largirea dreptului electoral, administrarea comunei rurale, pentru a vorbi numai de cele care au intrat în execuțiune și au eșit cel puțin în principiu din aceste lupte.

În ceea ce privește învățământul rural la sate, localurile număratoase ce s'au ridicat pentru școale, rolul de *adevărați apostoli*, pe care încep să-l ia învățătorii dela sate pentru îndrumarea sănătoasă a vieții țărănești, direcțiunea mai practică a acestui învățământ, sunt începuturi dela care se așteaptă roade. Pentru starea sanitară a satelor, care lasă atât de dorit, sprirea medicilor de plasă, a spitalurilor rurale, dar mai cu seamă înființarea infirmăriilor atât de folositoare pentru epidemiile dintre copii, sunt iarăși manifestații a grijei de care vorbiam mai sus. Dar din toate, aceea care după noi poate să ne dea mai multă încredere în viitor, este aceea mișcare spontană și pe toată întinderea țării pentru înființarea băncilor populare și *to-vărășilor țărănești*; ea este în ochii noștri mult

sărbătoare face și literatură și încă foarte bună. De data asta însă n'a avut noroc, căci a voit să împace și capra și varza.

Pentru anul viitor se prevede o mișcare literară și mai agitată, — dacă cumva scriitorii cuminți nu se vor hotărî pentru o muncă mai liniștită. Se anunță adecă aparițiunea unor reviste nouă, cu tendințe de a introduce un spirit mai bărbătesc în viața culturală. Curentul nou din Galați prea e izraelit și plin de schelălăeli decât să o facă. Am auzit însă că se reorganizează »Convorbirile literare«, cu gândul de a face mai multă literatură. Iar la 1 Ianuarie apare »Viața literară«, scoasă de întemeitorii »Samănătorului«, de d-nii Coșbuc și Gorun și având ca sprijinitori, pe lângă d-nul Vlahuță, talente din toate taberele. Pe calea asta poate să revenim la o atmosferă mai curată și să înăbușim glasul pasiunii și al vanității, ce s'a pus în calea dezvoltării noastre normale.

H A Z.

Un baiat trece prin o chiliă, unde dormia somnul de ameză un neguțor. — Neguțătorul își deschise un ochiu și privește cine trece pe-acolo, băiatul stă și se cură, apoi zice: »D'apoi cei Antoane, tu acum numai un ochiu ai?»

mai prețioasă fiindcă e pornită de jos în sus, născută din nevoia și inițiativa chiar a țărănilor. Această mișcare a putut fi îndreptată și ajutată de cei de sus, dar putem spune că de la divanurile ad-hoc în care țărani își manifestau nevoile lor și ale țării, este unica mișcare de acest fel, adică pornită din sinul țărănimei, și în care soluția practică a fost dată chiar de ea.

Rolul pe care îl are azi școala pentru cultura în toate direcțiile, razimul puternic pe care sateanul îl va găsi *în tovarășie și băncile populare, ne face să întrevădem că timpul pierdut va fi repede câștigat.*

Prin roadele mai bune ce va dobândi din munca lui, prin cunoștiința mai de aproape a drepturilor ce are, și a trecutului, va crește negreșit în satean *acel simțământ de solidaritate cătră cei de un neam cu el și pe care acolo unde există, îl are mai mult din instinct.*

Cu starea de fapt din trecut au ieșit, cum ziceam, elemente care s'au cultivat dintre țărani, dar prin viața mai ușoară ce au găsit la orașe, ele au pierdut aproape ori-ce legătură și prin urmare n'au nici o înrîurire pentru ridicarea celor de unde au plecat... În aceste condiții s'a ajuns la o stare stranie, căci în afară de câteva rari excepții, nu avem azi satean cultivat, în sensul în care vorbeam mai sus...

Din acest punct de vedere este o mare deosebire între țărani de dincolo de Carpați și cel dela noi; acolo, deși cultura nu este încă foarte întinsă, i-a dat micului cultivator și puțința de a tei și scrie, și *simțul drepturilor lui și solidaritatea națională.*

În țărani de acolo putem vedea ce vom putea obține cu cel din regatul român, atunci când măsurile abea puse în aplicare de care vorbeam mai sus și care trebuiesc întinse, vor da roadele lor; — când cultura va ridica pe satean în satul lui și nu va fi numai ca până azi un mijloc de a-l face funcționar sau orașan.

Această prevedere pentru viitor o poate face ori și cine cunoaște într-adevăr pe țărani din România și știe să dea la o parte praful și noroiul pe care nedreptățile și jafurile trecute le au pus pe dânsul, dar care n'a putut distinge comoara ce există în el.

Pe de o parte, reamintindu-ne trecutul și scurta perioadă de când suntem stăpâni la noi, recunoscând întârzierile ce am pus, pe de alta văzând, în afară de condițiile naturale, calitățile firești și încă nepuse în valoare ale sateanului nostru, și judecând unde a ajuns acelaș român acolo unde condițiile de cultură i-au fost mai prielnice, negreșit că încrederea în viitor nu poate decât crește.

Ne zicem că dacă agerimii poporului și oamenilor lui luminați care au prevăzut nevoile țării, datorim existența noastră politică de azi și situația economică mai bună, mai avem o comoară aproape neatinsă și care de sigur este bogăție de căpetenie a neamului nostru, aceea a țăraniului, care de acum înainte va intra numai în foc. Avem dela dânsul roade de așteptat, dacă vom ști să le dirigim și să le prețuim, mai decât acelea dobândite până azi, mai cu seamă prin bogăția naturală a solului nostru și prin o situație geografică excepțională.

Când statul nostru va găsi în masa cea mare a fiilor lui punctul de razăm și de ajutor al său, atunci numai, România va fi dat tot ce poate.

Și nădejde avem că va veni și acel timp, în care nici chiar cetățeanul străin nu va putea crede că două popoare deosebite locuiesc această țară și acelaș popor cu ocupațiuni deosebite.

București, 28 Dec. 1905.

Novella legii penale. Ministrul de comerț Lányi a convocat pe mâine o anchetă pentru desbaterea novellei legii penale. Referentul anchetei este Vámbéry Rustem.

Ratificarea convențiunii cu Germania.

(sb.) Din Viena vine vestea, că cea ce până ieri dădea atâta grije cercurilor conducătoare de dincolo și dincoaci de Laitha: reînnoirea convențiunilor comerciale cari espirau la 1 Martie, s'au ratificat acolo de ambele guverne, fără aprobarea prealabilă a parlamentelor. Deocamdată după-cum se vestește s'au ratificat numai convențiunea cu Germania, va urma în curând însă încheierea convențiunilor și cu celelalte state.

Că procedura nu e constituțională, asta nimeni nici n'o discută. Dar numai fătărnicia se poate arăta surprinsă și revoltată de ceea ce s'a întâmplat. A încheia convenții e o imperiozitate, pentru că străinătatea vrea să încheie și Ungaria nu se poate izola cu muri chinezești de comunitatea vieții internaționale. Viața nu ține cont de constituții milenare, mai puțin de aberații, și cea ce există, există și se impune, cu, sau fără permisiunea prealabilă a parlamentului din Budapesta.

Că nu s'au avut în vedere interesele adevărate ale țării? Părerea noastră esclude ipoteza aceasta și suntem dispuși a crede că nici parlamentul nu putea face ceva mai bun decât a făcut guvernul, care și de altfel, are și răspunderea ulterioară a faptelor sale. Târgul stă aici din două și nu ne vine a crede, că cea ce străinătatea n'a dat lui Gautsch și Fejérváry, i-ar fi dat parlamentului unguresc. Dar s'admitem că nu s'au apărut destul de bine interesele țării și că parlamentul storcea condițiuni mai bune, că înființa teritoriul vamal independent și delatura tariful existent comun, în ipoteza aceasta se cuprinde cea mai gravă acuză la adresa tocmai acelor, cari fac azi gură cari de ani de zile stângenesc, pentru o idee utopistă și la tot cazul de un interes exclusivist, interesele generale ale țării și ale tuturor popoarelor cari o locuiesc. Căci acizace partea tragică a prostiilor ungurești: *noi trebuie să le plătim costul.* Ei pot câștiga ori perde, noi numai perde.

În ordinea aceasta, politica lor nu e tocmai lipsită de calcul. Firește când ajung apoi în gropi, și ajung totdeuna, pentru că nu este dat arborilor să crească până la cer, au și pentru noi o consolare: că nu numai pentru noi e rău ci și pentru dânsii. Noroc că mai putem avea mângăerea asta.

E ridicolă deci campania ziarelor șoviniste, împotriva guvernului pe tema aceasta. Vin să acuze guvernul că pe zece ani de zile a zădărnicit programul majorității de a putea înființa teritoriul vamal independent, cu care au făcut atâta zarvă. Așa? Ce le-a stat în cale să nu primească guvernul și să-și execute postulatul, dacă l-au propagat vreodată sincer? Majestatea Sa a declarat-o dela început, că n'are nimic contra *aranjării economice* cum statele își cred mai potrivit cu interesele lor. Ce le-a stat deci în cale?

Precum s'anunță, contele Andrásy, bate din încredințarea tovarășilor săi pe la ușile generalilor din Viena, ca aceștia să mijlocească pacea, căci *coaliția a renunțat la mărul de ceartă: comanda ungurească.*

VANZARE MARE pentru transportare
toată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert
liferant de curte a A.T. Săi
archiducelui Iosif
Arad, str. Atczél Péter Nr. 1
Telefon de oraș și com. 299.

Asta e adevărat marea zarvă ungurească pe sfârșite, având următoarea perspectivă:
 Cu teritoriul vamal independent s'a isăvîțit; limba de comandă e abandonată pentru că n'o vrea M. Sa, sufragiul universal e lărnicit pentru că-l vrea M. Sa, dar nu-l va coalitiza, și peste toate aceste drept coroană: un guvern de coaliție pe capul țării.
 Iată sfârșitul măreței lupte!

Andrássy la M. Sa.

— Criza. —

Călătoria misterioasă a contelei Andrássy Gyula agită tot mai mult cercurile politice. Nici nu se vorbește despre altceva decât despre aceasta și despre urmările posibile ale acțiunii Andrássy. Se dovedește că contele Andrássy, într-adevăr a fost în Viena. Alții, știu și amănuntele călătoriei. Șa de pildă, se susține ca ceva absolut pozitiv, că contele Andrássy după ce a concertat vreme îndelungată cu ministrul de război Pitreich și cu ministrul comun de finanțe Burian, a fost primit în audiență și în *Maiestatea Sa*.

Din toate aceste reese, că acțiunea de pace e în curgere și că șefii coaliției aleargă acum după ea din răzputeri. Ici coala însă vine în mod supărător conturbată de atitudine presei, care cum zice Kossuth, mereu spionează.

Nemulțumiri între kossuthiști.

Vestea că Andrássy a fost la Viena și a conferat cu Pitreich, a produs o colosală agitație în partidul kossuthist.

Unul dintre intrazigenții se exprima astfel: — De vre-o opt zile țiu șoapte că se pecece în taină ceva... Ceva, ca la 23 Septembrie. Atunci șefii au refuzat intervenția străină în criza ungară, spunând că nu stau de vorbă cu Goluhovszky. Iar acum s'adevereste că Andrássy negociază cu Pitreich, care, pe cât știu, încă nu e un tânăr ungar. Peste tot, e regretabil că toate se fac după culise. Asta n'o tolerăm. Domnii șefi, softească a spune lucrurile pe față și să nu ducă pe nimeni de nas.

Se zvonește, că partidul kossuthist va finea sfârșit în chestiunea călătoriilor misterioase la Viena.

Tăgăduesc!

Eroii dela Dobrițin tăgăduesc ca niște câștigari. Astfel după două zile de umblet prin alte părți, Dr. Varga Lajos, redactorul *«Debrezen»* și notar al *«comitetului de apărare»*, cîrentat fiind, a fost la 11 Ianuarie ascultat de comisariul guvernial Boda.

Privitor la cele petrecute cu acest prilej, *«Az Ujság»* spune:

«Varga a tăgăduit cele ce martorii au spus pe socoteala sa și a spus, că el nu numai, că n-a fost la stația căii ferate, dar nici pe uliță n-a fost în ziua aceea.»

Deși e dovedit — și el a mărturisit — că dănsul a închiriat căruța de morți, în care au vîrât pe nenorocitul fișpan, deși el a tipărit apelul lipit pe zidurile orașului în care îndeamnă *«poporul»* să apere — legea, oătând pe un biet moșneag numit de M. Sa — fișpan.

Varga prins de scurt, zice însă acum, că nu știe, n-a văzut, nici pe uliță n-a fost. Eată — găinari!

Ce zice Kristóffy?

Ministrul de interne Kristóffy, întreat fiind de un jurnalist, care e părerea lui despre pace, a spus următoarele:

— Față cu știrile ce se răspîndesc, că guvernul n'ar dori pacea și nu dă mînă de ajutor să iasă țara din încurcătura în care se află, adevărul e, că guvernul se ține strict de chemarea ce a luat asupra-și, când i-s'a încredințat puterea și pe care a desfășurat-o în ședința Dietei dela 21 Iunie.

Sunt numai scornituri și minciuni veștile, că guvernul ar sta în calea păcii, pentru că să poată sta cât mai mult la putere. Întreb, care fapt al guvernului dovedește aceasta? Doar ședința din urmă a dietei, ori urmările scandalului din Dobrițin? Din astea doar nimeni nu poate conchide, că guvernul ar voi să-și întărească poziția. Guvernul da, *urmărește cu luare aminte și se face mijlocitor în interesul păcii*, ajutând-o din răzputeri. O pot spune, că n'are dorință mai ferbinte, decît a-și ceda cât mai curînd locul noului guvern. E de regretat, că partidele parlamentului, n'au făcut pîn'acum posibilă crearea astorfel de condițiuni, pe temeiul cărora să se fi putut alcătui guvern din majoritate, spre mulțămirea și a Coroanei și a Țării. Datoria guvernului de față este să-și ție vrînd nevrînd locul, până ce nu va înceta posibilitatea, ca afacerile țării să rămână fără conducere.

Operetele din comitate.

Pentru instalarea din Turóc-szent-márton, noul fișpan Köcsön Lajos, învățând din pătania colegului său din Dobrițin, a luat toate măsurile preventive. 211 infanteriști, 56 husari și 80 jandarmi au sosit în Turóc-szent-márton.

Vicișpanul comitatului Pest, Beniczky a remonstrat la ministrul de interne contra dizolvării congregațiunii prin fișpanul Laszberg, care nepunînd jurămint, nici nu poate exercita — după părerea vicișpanului — drepturi în comitat.

Drept răspuns, se crede că ministrul Kristóffy, îl va suspenda pe domnul vicișpan.

Eri s'a ținut în Sopron prima congregație la care a presidat noul fișpan Batiz Zoltán. Imediat înainte de ședință, i-s'a înaintat propunerea, prin care se protesta contra prezidării sale, căci iscăitorii nu-l consideră de fișpan legal. Propunerea fiind întăriată, fișpanul a declarat că n'o admite la desbatere.

— Eu mă țiu de fișpan legal și cui nu-i place, plece! — a zis.

Congregația a decurs în ordine.

Din țara lui Radu Negru Voda.

Nefericitul an 1905 e în marginea gropii; deci voi prea cinstiți preoți și dascăli, cari ne-ați fericit cu alegerea de doi deputați naționali în țara Făgărașului, unde populațiunea e aproape română, adunați-vă și într'un cor ca la Arpaș și Făgăraș trageți un: În veci pomenirea Lui!! Adunările populare puse alătura cu calea de acești doi deputați, și rezoluțiunile lor din acest nefericit an, vor fi ghimpii, cari vî vor înțepa la cântecul prohodului. Intreaga masă sau mulțime a poporului român, blăstăma-va pe cei-ce vor mai da prescură la astfel de preoți în viitor, pînă-ce aceea nu se vor spovedi înainte înflăcăraților naționaliști, a vicarului și protopopului Făgărașului și cu finea acestui an îi va elibera de păcatele lor.

După trecerea aceasta prin purgator, puțini ghimpî vor mai rămănea în inima lor.

Dacă acești doi deputați fericitori ai neamului românesc au pus alătura cu calea atâtea întruniri populare, unde poporul român, doritor de a le desfășura și explica programul și munca lor pentru ușurînța poporului român, fiind alătura cu calea, sau măcar zis secrete, sau chiar în contra poporului, sarmăkul popor s'a ales cu fägăduelile. Popor român! Ține mințe! Și în-

vață înțelepciune, dacă nu din paguba altora, apoi din a ta proprie și o înseamnă la răvaș, căci numai judecînd relele trecute, îți vei putea croi un viitor mai bun.

Acești doi deputați Țării Oltului, posibil că în preajma iernei, înghețați de frig, vor fi cugețat înțelepțește, ca să nu adune poporul în acest ger de iarnă, să degere poporul.

Aici zace mila pentru poporul român! Înghețați vor rămănea ei, dar poporul român, în fruntea căruia se înalță tineretul mândru nutrit cu nectarul iubirii de neam și dornic de a-și vedea națiunea între ale lumii ginte mari, nu.

Dacă nici timpurile trecute cele mai barbare n'au putut să ne cutropească, ci din contră mai tare ne-am înmulțit și oțelit: este nucă în părțile și munca, banii și timpul pierdut înzadar din partea șovinștilor.

Aceasta ar trebui să o știe odată!

Că atunci! și nici atunci!
 Când va face plopul nuci,
 Și răchita mere dulci!!

Nu ne vor putea desnaționaliza și amorți dulcea noastră limbă; căci mama când m'o înfășat, nu au zis «hallgass», ci a zis puicuță taci și suge țătă!

Veni-va primăvara dulce, revărsa-se-vor razele soarelui de primăvară și bate-va austrul cel desfător, și atunci cei mai înghețați la suflet și negri la inimă, se vor desgheța și spala de ploile cele curate ale primăverii, și apoi spovediți, grijiți, trecuți prin purgator și curățiți de nămolul păcatului; astfel cu mic și mare însofleți de idealul cel adevărat, ne vom grupa în diferite locuri în adunări populare în jurul alor 8 advocați români ai Făgărașului (care de care mai Dr.) cari de mult, de mult tot proiectează la adunări populare. Doamne al cerurilor! revărsa-ți mila și ne curăță și mântuește de cei rătăciți!

La toți, An-Nou mai fericit!

Olteanul.

Solidaritatea!

Confracții dela Lugoj scriu în preajma anului nou un articol care se termină așa: marea problemă ce are s'o resolve poporul român în anul ce începem este restabilirea solidarității naționale!

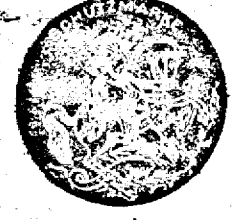
De acord! Numai un singur lucru avem de observat: Solidaritatea e restabilită de mult între factorii cu adevărat competenți. Faptul că ici ori colo câteva individualități, ba chiar câte un ziar au stat d'oparte, nu însemnează că n'ar fi fost solidaritate.

Eatã, de pildã: la Lugoj adunarea a fost măreatã, cu toatã pasivitatea confracțiilor cari nu se împăcaseră cu tactica activistã.

Se pare însă că și acești frați recunosoc că marea mulțime a partidului național merge pe calea cea bună; scriu adică:

«Un avantaj mare are însă tactica activității, anume că organizarea poporului și dezvoltarea conștiinței dreptului se poate în mod cu mult mai eficace promova prin campania activă decît prin rezerva expectantã»...

«Odatã căzuți de acord asupra acestui punct, e de sperat că ne vom înțelege în toate, cel puțin cu pasiviștii bânățeni, puținii căți au mai rămas... Cu îndărătmia dela Brașov și așa nu are înșes să ne frămîntăm.»

Multam Domnului

Neamrății bolnavi și-au regăsit sănătatea prin „Balzumul de viață Gheorghe”, a cărui putere de lecnire e minunată, mai ales la morburî de stomac, de mațe, lipsă de apetit, influeța, colicã, friguri, sear, dureri de cap și masele. 84.711 adrese de mulțumita dovedese aceasta. 12 aticle mici ori 6 sticle duple costă franco 4 cor. 50 fl. La fiecare comandã de aceasta se va osticla pe deasupra, dimpreună cu sfatul cum are să se folosească. O trimite singurul producător: Farmacia orașului Timișoara (Temesvár), Piața Sf. Gheorghe Nr. 571.

ce și-a dat să inventezi un mijloc așa puternic ca „Balzumul de viață Gheorghe”, care mi-a ajutat mult la năcăzurile mele. Așa scrie Francisc Vas din Cupreg (c. Zagreb).

St. Gheorghe, marcă de scutire.

Acest mijloc să nu lipsească din nici o casă!

St. Gheorghe, marcă de scutire.

Pentru Bărnuțiu!

Pe semne așa e scris, că cei mari ai noștri și după moarte să fie prigoniți...

Iancu nu putu să aibă parte d'o cruce de marmură, ci *fondul* de 10.000 ce se adună din îndemnul directorului nostru Russu Șirianu, fond pentru care Liviu Albin stete un an și patru luni în temniță, a fost luat de stăpânire ear în urmă dat școalei de fete din Sibiu... Cuminții d'aici îl folosiră apoi la... canal!

Ear mormântul lui Iancu ș'-acum e aproape desgrădit, și numai o biată cruce de piatră roasă de vremuri stă drept semn unde-și doarme somnul de veci marele viteaz.

Primum acum știrea că nici mormântul lui Bărnuțiu nu e în stare mai bună.

Dl Ioan P. Lazar primise astă vară însărcinarea să cerceteze acest sfânt mormânt.

S'a dus. L'a văzut. Și eată ce scrie:

Dar, pe cât de mare mi-a fost dorul ca să văd mormântul lui Bărnuțiu atât mai mare mi-a fost mahnirea sufletului când am văzut miseria ce-i în jurul lui. Pe simpla piatră ridicată acum aș 25 ani cu o sumuliță de bani foarte modestă și de atunci bătută de viscoalele vremurilor, — nu se mai vede inscripția, ear ingrăditura de brădet este cu desăvârșire dărîmată.

Cu drept cuvânt dsa exclamă:

Aceasta să fie oare răsplata unei națiuni, (căci Bărnuțiu n'a fost numai al nostru, al selăgienilor, ci al întregului neam românesc) față de memoria acelui bărbat ales al său, care în vremea de restriște s'a arătat lumii românești în întreaga lui splendoare și înțelepciune?

Apelul ce face dl Lazar pentru a i-se ridica lui Bărnuțiu un monument vrednic de memoria lui este bine venit. Nădăduim că nici nu se va găsi Român care să nu aducă obolul său drept prinos de închinare la un mormânt sfânt.

O ISTORIE A ROMÂNILOR.

În edițiunea de seară a lui «Tägliche Rundschau» din 3 Ianuarie 1906, a apărut sub acest titlu un articol, scris de renumitul istoric și profesor la Leipzig, *Helmolt*, ce ne privește pe noi, deci de aceia îl reproducem în întregime. Iată-l:

Whats Hecuba to me? Mulți vor da neîncetător din cap, când îmi propun să le provoc interes pentru cea mai nouă operă a lui N. Iorga. («Geschichte des rumänischen Volkes im Rahmen seiner Staatsbildungen» în «Allgemeine Staatgeschichte», edată de K. Lamprecht.)

Și aproape mă tem, că chiar unii din abonații cei mai răbdători ai operei de sub conducerea lui Lamprecht, vor saluta cartea cea nouă cu un amabil «asta ne mai trebuia». Nici unii, nici alții n'au dreptate; și sper, că-voi converti cu puțin cuvinte.

Cine punea politicește sau militarește preț mare pe români, înainte de Plevna? Nimeni. Și totuși memoriile «Din viața regelui Carol I al Românilor» publicate mai întâi în «Deutsche Revue», au putut deveni în curînd unele din cele mai interesante confesiuni politice din trecutul cel mai apropiat. De unde aceasta schimbare neașteptată? Precum în se întâmplă prea rar, ca în decursul evoluțiunii unui popor anume, să apară calități, care rămăseseră mult timp ascunse privimilor, și se manifeste cu o forță elementară, tot astfel se întâmplă uneori, că popoare întregi, odihnesc politicește în decurs de secol, pentru ca deșteptate printr'un imbold din

Din România.

Dela Curte. Din cauza doliului Curței române, care s'a sfârșit la 7 Ianuarie, balul anual al Curței ce trebuia să aibă loc la 1 Ianuarie a fost contramandat.

Dl Gh. Gr. Cantacuzino, prim-ministru și ministru de interne, a telegrafiat d-lui Th. Văcărescu, următoarele:

Aflu că dl Eug. Stătescu e grav bolnav; rog mergeți din parte-mi și luați știri despre sănătatea d-sale dela d-na Stătescu și telegrafiați-mi; deși adversar politic, am pentru dl Stătescu cea mai mare stimă și simpatie. *Gh. Gr. Cantacuzino.*

Dl Th. Văcărescu a mers la locuința d-lui Stătescu pentru a se informa despre sănătatea fruntașului liberal. D-na Stătescu a fost viu mișcată de acest act de afectuoasă solitudine a șefului partidului conservator.

Candidatura dlui P. P. Carp. Privat la candidatura eminentului bărbat de stat, «Epoca» de Vineri scrie, la loc de frunte, următoarele:

Vacanța aceasta parlamentară este însemnată printr'o deosebită activitate electorală.

Înainte de a se redeschide sesiunea, patru colegii electorale, trei de cameră și unul de senat, se vor întruni ca să-și aleagă reprezentanții.

Și dacă din punct de vedere al operațiunii electorale toate aceste alegeri sunt egale, din punctul de vedere al luptei politice, alegerea dela Buzău are o deosebită însemnată.

Aci opoziția își unește forțele pentruca să susție candidatura șefului nostru.

D. P. P. Carp se află de eri la Buzău, unde i-s'a făcut o grandioasă primire.

Și dacă alegerea tuturor candidaților opozițiunii ar fi un act de dreptate, de sigur că alegerea dlui P. P. Carp ar fi o adevărată binefacere pentru partidul conservator, pentru moralitatea vieții noastre politice, pentru țară.

Abonați „Tribuna“!

Abonați «Tribuna», — eată cum să se întâmpine unii pe alții prietenii și cititorii noștri, și toți Românilor de bine cari vor să spriginească pe luptătorii naționali.

afară și conduse de personalități potrivite, să ia deodată un rol important în teatrul lumii și să și-l joace până la sfârșit nu totdeauna însoțit de o aprobare crescândă a vecinilor surprinși. Printre popoarele, care ilustrează mai bine acest fapt important autropo-geografic al schimbării omului pe solul care rămâne același, sunt și românii. O jumătate de mileniu, soarta Ungariei și-a Transilvaniei a preocupat Europa de Vest, fără ca românii să se fi dat mai mult de cât o atenție trecătoare. Printre germani și maghiari, ei au format o pătură de jos, aproape fără nici un drept. În prezent însă ei cu cele aproape 3.000.000 ale lor formează nu numai partea a 3-a ca putere a populațiunii țărilor Coroanei St. Ștefan, ci și pe cea mai incomodă, fiindcă sunt extraordinar fecunzi, și opun rezistența cea mai puternică unei absorbiri de către alte naționalități. Și îndărăptul lor stă masa compactă (cam 6 mil.) a Românilor propriu zis «din regat». Aceasta înfinit de prețioasă penanță în slavismul de sud, merită de sigur o considerație specială. «Durerea pe care noi germanii trebuie să o simțim, că întinderea ei să face și pe contul bravilor sași transilvăneni, se va alina prin observațiunea, că fiecare victorie românească însemnează o înfringere a slavilor și prin întâmplarea curioasă, că tânărul regat al României e condus de un vlăstar distins al casei de Hohenzollern.

Iar dacă aceasta a putut avea loc astfel, sau cu alte cuvinte dacă România astăzi nu este provincie slavică, ci stat național, aceasta o datorește — curioasă ironie a istoriei universale — supunerii ei de odinioară de către osmani; de odată cu încetarea presiunii osmane, puterea primitivă mult timp apăsată a românii a apărut repede

Rugăm îndeosebi pe abonații să grăbească cu reînnoirea abonamentului trimițând banii chiar de p'acum.

Deși în anul ce începem «Tribuna» s'va înfățișa cu însemnate îmbunătățiri: s'va tipări cu litere noi și pe hârtie mai bună, numărul de Duminecă (pentru popor, va fi de 12 pagini, totuși

prețul abonamentului rămâne același:

20	coroane	pe un an,
10	»	» jumătate an,
5	»	» trei luni,
2	»	» o lună.

Numărul de săptămână, pentru popor va costa:

4	coroane	pe un an, ori
2	»	» jumătate an.

Îndeosebi acum, când kossuthiștii vor să otrăvească sentimentele naționale cu foaie românească scrisă după gândul lor, preoții și învățătorii români să-și socotească drept o sfântă datorie a face abonați cât mai mulți pentru «Tribuna».

Numai întărindu-ne unii pe alții, vom putea duce la izbândă însăși lupta pentru binele neamului.

»TRIBUNA«.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Ianuarie 1905

Alegerea presidentului Republicei.

În Franța e luptă mare: alegerea presidentului Republicei, căci la 16 Februarie expiră mandatul actualului president. Alegerea va fi poimâne. Așa că de mâne și până la 16 Februarie Franța o să aibă doi prezidenți. O ciudățenia aceasta, dar în fine așa e în constituție.

Doi sunt candidații mai serioși: *Fallières*, președintele senatului și *Donner*, pre-

și s'a ridicat cu succes. Opera lui Iorga ne mijlocește o privire în această evoluție, mai mult de cât surprinzătoare. Am afirmat deci prea mult la început? Mai nu cred. Ceva mai mult. Aceste 2 volume nu reprezintă numai o istorie oare-care a României. Ele sunt de fapt prima istorie a Munteniei și a Moldovei care poate fi în adevăr cu folos întrebuințată. Am putut mărturisii aceasta cu recunoștință sigură deja în precuvântarea vol. al 5-lea al «Istoriei Universale» a mele. E absolut de mirat, ce a produs acest Român, — abea de 34 ani, — de rezistență de oțel (mit den ehernen Eingewelden) pe terenul literar, politic și mai ales istoric; dar cu această istorie culturală, absolut științifică a Românilor, el s'a întrecut pe sine însuși și — trebuie să o mărturisim, — a trecut mult și peste programul original al «Istoriei Statului».

Cugetări.

Nimic nu e mai pretentios ca arta, și nimeni ca femeia.

Când dai de o carte rea, o arunci în foc; când dai de o femeie rea, te aruncă ea pe tine în foc.

Iubirea te face: uneori să sui, alte-ori să cobori treptele sociale.

Numai acele ființe sunt cu adevărat divine, care se nasc și mor tot idealiste.

sedintele Camerii. Amândoi bărbați de stat cu vază, și având partide aproape egale. Cel dintâi e susținut de radicali și socialiști, cestalt de republicanii moderați, de naționaliști și conservatori.

Ziarele agită într'un chip viu fiecare în favorul candidatului său.

«Figaro», organul așa zicând al aristocrației nu numai din Franca, ci din lumea întreagă, agită colosal în favorul lui Doumer. Deși de altfel Doumer e fiul unui simplu muncitor și a ajuns la treapta înaltă d'acum din postul de simplu profesor într'un oraș din provincie, ear în urmă s'a făcut ziarist.

✓ E un bărbat proverbial de sîrguincios, e mare economist și — lucru rar în Franca: tată a 8 copii, pe cari îi crește modest și deprinzându-i cu lucrul.

Fallières d'asemeni e figură marcantă în viața publică a Franciei.

Alegerea o face congresul național (Senatori și deputații) cari se întrunesc la Versailles, fosta reședință a regilor și împărător francezi.

✓ Congresul e compus din 884 membri, 584 deputați și 300 senatori. Pentru a fi ales, se cere majoritate absolută, deci cel puțin 443 voturi.

Se mai vorbește de altfel și de candidatura lui Bourgeois și Deschannel. Aceasta însă numai dacă la întâiul ori al doilea scrutin partidurile celorlalți doi nu pot să-și alegă pe unul din candidații lor ori nu vor putea să cadă de acord asupra unui al treilea candidat. Surprinderile, peste tot, nu sunt escluse. Mai ales președinții din urmă: Sadi Carnot, Felix Faur și Loubet s'au ales prin surprindere, nu avuseseră partid.

— **Știri personale.** P. S. S. Episcopul Ioan I. Pap, a sosit ieri la amiază la reședință.

Directorul ziaului nostru Ioan Russu Șirianu, pleacă mâine la Orade, însoțit de avocatul Dr. Justin Marșieu, unde e citat la senatul de punere sub acuzare, pentru cartea sa «Românii din statul ungar».

— **Pastoralele** prelaților români nu au avut darul să placă circumcișilor dela «M. Szó», ori mai bine păcătoșului denunțant. Nu place îndeosebi circulația P. S. Sale Episcopului Aradului, care ci că ar fi vorbit numai de dragostea esclusivă din testamentul vechiu, *dintre frați* și n'a accentuat îndeosebi ca Românii să iubească pe Unguri și mai ales n'a dat sfaturi ca preoțimea să se țină departe de agitatori naționali.

Acuză apoi pe P. S. Sa că lasă pe funcționarii consistorului, pe profesorii seminariilor și preoțimea să facă politica otrăvitoare a «extremiștilor».

Avem o întrebare de făcut: oare circumcișul redactor-șef dela «M. Szó», de când a trecut la calvinii propagă dragostea din testamentul nou și s'a lăpădat cu desăvîrșire de frații săi în — Israil? Nu scrie oare zilnic în contra naționalităților?

Cât privește îndrăzneala să dascălească d-sa pe înalții prelați *ce și cum* să scrie — cu alte cuvinte să se facă uneltele ale politice șoviniste — e pur și simplu — ridicol!

— **Alegerea dela Baia-mare.** Az Ország, dela 12 c. scrie: «După alegere în fața locuinții

lui Földes Béla, în piața iluminată, așteptau vre-o 8000 inși predarea mandatului. Aici vestitul conducător al poporului (român) Aurel Simon a lăudat în cuvinte calde pe contele Apponyi, și a declarat că alegerea asta a fost *examenul conștiinței* alegătorilor din Baia-Mare».

Va să zică alegătorii români au luat parte la alegere, și anume pe lângă candidatul kossuthist. O lamurire din partea fruntașilor din acele părți n'ar strica. Ci probabil comunicările lor ni-ar fi spre folos, ni-ar arăta, ce trebuie să facem în viitor în cas analog și de ce să ne păzim.

— «**A civis virtusa**». Se știe că între Unguri, cei din Dobrișin sunt socotiți drept floarea Ungurimeii. Lor li-se și zice «civis».

Eată acum, după «Az Ujság», (de la 10 c.) cum și-a manifestat un «civis» virtutea:

«Földes e lucrător la pivnițe, în vârstă de 32 ani, om puternic. Marți seara a fost și el la gară. Trei inși l'au văzut cum în fața gării întâiu l'a scuturat de haină pe fișpanul Kovács Gusztáv, și apoi i-a dat două palme zdravene peste față».

Se înțelege, ajungând în arest, «civis»-ul tăgăduște... După cum scrie «Az Ujság», numai prin cărciume se laudă mulți că au lovit pe fișpan. Când ajung în fața poliției, tăgăduesc grozav.

O fi și asta tot o — virtute.

— **Rescumpărare de anul nou.** P. C. Sa protosincelul R. R. Ciorogariu și-a rescumpărat felicitările de anul nou, dând pe seama institutului teolog. pedagog. 5 coroane.

— **Contra străinilor.** La 1 Ianuarie st. n. a intrat în vigoare noua lege engleză asupra străinilor.

Toți călătorii cari vin de pe continent, afară de aceia cari voiajează în clasa I, vor fi supuși unui examen medical și vor trebui să răspundă la anumite întrebări înainte de a obține învoirea de a se stabili în Anglia. Ei vor avea să-și spuie numele, vârsta, locul de naștere, să arate, cari sunt mijloacele lor de existență și să dovedească cum că n'au suferit nici o pedeapsa infamantă.

Ori ce declarație falsă va fi pedepsită cu 3 luni închisoare.

Emigranții, cari trec doar prin Anglia spre a se imbarca în alte porturi, nu vor fi supuși acestor formalități.

S'au și instalat biurouri cu medici și interpreți la Grimsby, unde debarcă mulți emigranți din Rotterdam, Anvers și Hamburg.

— **Cea din urmă.** Am publicat într'un număr trecut, că în Hajdu-böszörmény proprietarul *Sillye Márton* a fost în seara de Silvestru la o cină comună, de unde mergând spre casă a fost omorât. S-a pornit atunci îndată cercetare și jandarmii l-au și aflat pe ucigaș în persoana lui Kapusi Mátyás, care în seara aceea s'a certat cu Silye și a plecat mai din vreme dela cină. S-au aflat urme de sânge pe hainele și săcurea lui Kapusi, care, deși neagă, a fost deținut. *

— **Cubicașul.** Un omor îngrozitor s'a întâmplat în comuna Paraț (com. Timișorii). Cubicașul Ore Ignác, era cunoscut de un om harnic și muncitor, dar avea o smintă mare: era bețiv. Asta i-a și cauzat peirea. Luni seara a beut într'un birt până-ce s'a îmbătat și spre zece ciasuri a plecat către casă. În starea aceasta a rătăcit pe câmp, unde făptuitori necunoscuți l-au ucis și l-au despoiat. S'a pornit cercetare aspră. Ore era abia de 32 ani și a lăsat nevastă și o droaie de copilași nefericiți.

— **Li-a perit urma.** În comuna Chesinț (com. Timișorii), un caz misterios tine în agitație spiritele. Doi economi, Alexandru Berzovan și Andras Formittag au plecat împreună la târgul de toamnă în Arad și d'atunci nu s'au mai întors. Li-a perit urma. Se crede că au căzut victime vre-unui atentat.

— **Mișcarea alegerilor dictale în Anglia.** Regele Angliei a iscălit actul de disolvare

a dietei, ce îndată a fost trimis în toate părțile țării. Noile alegeri au început în 12 a lunei curente și se vor termina în 22. Trebuie să se aleagă 670 deputați și 17 peeri scoțiani (membrii din casa de sus) ceilalți 575 de membri din casa lorzilor ajung la aceasta demnitate parte după nașterea lor parte prin alegere pe viață.

Numărul alegătorilor e de 6.987.770 și are vot tot bărbatul dela 21 ani începând, dacă își are casa și pământul său propriu s'au plătește o chirie de 10 fontți (250 coroane) de regulă numai jumătate dintre alegători votează. Corteșirea se face cu mare însuflețire, se țin adunări peste adunări. Printre alegători se împart programe, apeluri ilustrate și portrete, tot atâtea mijloace, cu cari să fie ademeniți. Cele mai mari semne de reușită le au liberalii.

— **Medic sinucigaș.** S'anunță din Bichiș-Ciaba: *Dr. Rupa Béla*, asistent al spitalului din Bichiș, a beut otravă în cupeul trenului, în care s'a urcat spre Budapesta. A fost dus la spitalul din Budapesta. Cauza sinuciderii e necunoscută.

— **De mare speranță.** Unger Imre un tiner vagabond de talent, în șase rânduri a fost deja pedepsit. Alungându-l tatăl-seu de acasă, trăia numai din vagabundaj. A observat el în colțul unei strade din Budapesta o cutie în perete, unde se strânge creștari și zahăr pentru săraci. A început s'o forteze și când a putut deja scoate vre-o 10 bucăți de zahăr, l-a prins un polițist și l-a deținut.

Eri a stat pentru această faptă înaintea tribunalului din Budapesta. Și-a recunoscut fapta, și a cerut să fie dus într'un institut de corecțiune. Președintele l-a întrebat, dacă știe el care e scopul institutelor de corecțiune? La ce bravul tinar a răspuns următoarele:

— Institutul de corecțiune e un loc, unde băeții sunt foarte bine ținuti și *dacă* scapă de acolo vor fi mai mari tâlhari, de cum au fost.

După aceasta preciză definițiune, tribunalul l'a osândit la un an temniță.

— **Un cântec vechiu ce tot nou rămâne.** Pe lângă ușile închise tribunalul din Bologna de trei zile pertractează un proces de totul senzational. Eroul procesului este H. P. oficer în rezervă, fiul unui comerciant foarte bogat. Tinarul a luat hotărâre să se căsătorească și din acest motiv s'a adresat către un institut, ce se ocupă cu astfel de afaceri, recomandându-i un adevărat tesaur în persoana domnișoarei Virginia Mandei. Dama, a cărei trecut furtunos numai înaintea candidatului de însurătoare nu era cunoscut, l'a cucerit cu frumuseța în așa măsură, încât nu numai s'a învoit s'o ia de soție, ci să-i dea înainte de cununie cincizeci de mii pentru acoperirea cheltuelilor ce le are.

Părechea tinară s'a mutat în o vilă din Bologna, unde trăi foarte fericită. Fericirea însă a fost conturbată de curtenitorii din tinerețe ai femeii, dintre cari Virginia îl preferea pe avocatul Carboni, cu care călătorea prin Veneția, Ancona și Mont-Carlo, de câte-ori bărbatul nu era acasă. Bărbatul bănuia ceva și după obiceiul vechiu se pregăti de călătorie, dar peste noapte s'a reîntors și a prins pe femeea necredincioasă. Cei doi îndrăgostiți pentru stricarea căsătoriei, au fost pedepsiți la închisoare de câte 4 luni unul.

— **Parlament ovresc.** Un oare care ovreiu, cu numele Belisha, a lansat ideea de a se alcătui un parlament ovresc, a cărui mențre să fie: ajutorarea conaționalilor lor, cu bani.

Orașul Frankfurt a fost ales ea locul congresului.

Marele rabin al sinagogei centrale din Londra s'a pronunțat și el pro, și a zis că parlamentul să se compue dintre rabbini și învățătorii ovrei, și activitatea lor să se întindă asupra israeliților tuturor popoarelor.

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delatăruț tusa, șleama, asudarea noaptea.

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la morburile de plumăni, cataruri, tusă convulsivă, scrofuloasă, influență.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: *impachetarea originală „Roche”*.

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Eletia).

„Roche”

Se capeta prescriindu-se de medic în farmacii a 4 cor. sticla.

— **Fetele lui Nuri Başa.** Din Belgrad se vesteşte: Un incident de totul interesant s'a întâmplat azi până în zori la gara din Belgrad... Au deţinut pe fetele lui Nuri Başa, secretarul turcesc de pe lângă ministrul de externe, cari în societatea crescătoarei lor franceze şi a unui oficiar dela postă au fugit dela casa părintească. Până ce erau pe pământ turcesc în aşa mod au inconjurat ori-ce bănuială a autorităţilor turceşti, că sora cea mai bătrână Zénel, şi-a albit părul, dându-se de mamă pentru celelalte. Nuzi Başa însă a telegrafat consulului turcesc din Belgrad, lui Fchti Başa, ca cu ajutorul autorităţilor sârbeşti să deţină pe fetele lui. Consulul a şi împlinit porunca, înfăţişându-se la gară cu doi căpitani de poliţie. Au dat jos din tren pe fetele lui Nuri Başa, cari — în âst mod ne mai putând călători — şi-au luat locuinţa în Grand-Hotel. Motivul fugirii lor este, că tatăl nu s'a învoit ca medic modern să umble casă, deşi s'a constatat că fata cea mai mare suferă de tuberculosă. De aceea au fugit în străinătate, ca să se adreseze către medici experţi. Cele două fete numai voesc să se reîntoarcă în Constantinopol.

— **Reprezentanţa comunei Aldeşti,** în şedinţa dela 9 Ianuarie 1906 ş. u. a respins cu majoritate de 9 (nouă) voturi, contra 4 proiectul, despre înfiinţarea unei «şcoli de stat», în comună. În discuţie s'au adus înainte: că comuna bisericăscă are şcoală şi învăţător corăspunzător cerinţelor legii, că comuna e săracă şi mică, incapabilă de suportarea altor spese nouă, cu întretinerea numitei şcoale (de stat). Din comuna vecină Voivodeni a grăbit a veni până la noi, în ziua aceasta dl preot P. Pintea, care în cuvinte alese şi bine simţite în popor, a lăudat fapta reprezentanţei din ziua de astăzi. Onoare unui astfel de preot şi tuturor românilor adevăraţi din reprezentanţă, cari v'aţi iubit mai mult dulcea limbăşi legea voastră românească, şi n'aţi făcut pe placul străinilor.

— **Vecina.** Se scrie din Öcsöd: Beniamin Szilágyi, proprietar în Öcsöd de ... în ceartă cu nevasta vecinului său. Certăreţii s'au întâlnit Joi după amiază şi luându-se iar la ceartă femea a scos un cuţit şi i-l'a înfipt drept în inimă lui Szilágyi, care a murit pe loc.

— **Moarte înainte de cununie.** Un omor îngrozitor s'a întâmplat în săptămâna trecută în un sat din comitatul Bács. Tinerimea a făcut joc în birt, unde a luat parte şi Antoniu Blaskovics, care numai cu două săptămâni venise dela cătanie. Soldatul juca cu mireasa lui, cu care s'ar fi cununat Marţi. Blaskovics era sergent, din ce motiv prietenul său, Ramlinger l'a foarte învidiat. Cei doi prieteni în decursul jocului s'au certat. Ramlinger l'a pălmuit pe Blaskovics şi când a voit să se apere, a fost de nou lovit. Ramlinger a scos cuţitul şi atâta ură l'a înfipt în Blaskovics, încât acesta a rămas mort pe loc. Cei trei tînari au fost deţinuţi.

— **Finanţ îngheţat.** Se scrie din Eperjes: Bîsa Ferencz, finanţ în Galbató a fost trimis la Bártfa, să ridice dela perceptorul de acolo salariile. Buşa însă n'a mai rentors în Galbató. A doua zi a fost aflat în hotarul comunei îngheţat. Nefericitul de sigur a fost beat, a căzut pe drum şi în frigul mare a îngheţat.

— **Neguţător deţinut.** Se anunţa din Sighetul-Marmaţiei, că judele de instrucţie a deţinut acolo pe neguţătorul Stainmetz József, pentru faliment frundulos. Neguţătorul a dal apel la senatul de acuză, acesta însă a aprobat deţinerea. A eşit la iveală, că neguţătorul a făcut contări false. Pasivele falimentului trec peste 60.000 cor. Acoperire nu este.

— **Sau deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann** Arad, Piaţa Tököly în colţul străzii Lázár Vilmos. Un isvor bun de cumpărare recunoşcut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea şi gum.

Cerând sprijinul mărelui publ. rămân cu deosebită stimă: **Baumann Rudolf.**

— **Cadouri de Crăciun.** Asortiment colosal de bogat în ciacornice, de aur şi argint, lanţuri de lorgnette pentru dame, bijuterii de brilliant, tot felul de obiecte de argint cu preţuri foarte ieftine la Grallert I. şi fiul, ceasornicar şi giuvelier Arad, piaţa Andrassy Nr. 22.

— **Befia duce la păcat şi mizerie.** Atragem atenţia asupra anunţului „Am fost beţiv“ al spîteriei lui Frankl Antal din Seghedin.

— **x Exclusiv bere de Schwehat, cuhnă de casă admirabilă;** zi de zi muzică țigănească în locul de întâlnire al inteligenţei Kovács şi Novotny.

INVITĂRI ŞI PETREGERI.

Invitare. Corul vocal bis.-gr.- cat. din Nădlac, sub conducerea dlui învăţător Constantin Savu, invită la producţiune concerto-teatrală ce o va aranja în frunţaşa comună din Igriş Duminecă la 14-lea Ianuarie st. n. 1906 (în ziua de Anul-nou) în ovoda comunală. Preţurile de intrare: Loc I. 1 cor.; loc de stat 70 fil. de persoană. Inceputul seara la 7 ore. Venitul curat se va folosi pentru scop filantropic. Suprasolvirile se primesc cu mulţămîtă şi se vor cuita pe cale ziaristică. Comitetul arangiator.

— **Invitare** la producţiunea teatrală împreună cu dans, ce o va aranja inteligenţa română din Cete în ziua de 1 Ianuarie v. 1906, în localul şcoalei.

A apărut:

LUCIAN BOLCAŞ

»NAVĂLIRI BARBARE«

Nuvele

»Lucaefărul« Institut tipografic şi de editură
Budapesta.

Se poate comanda dela autor:
Budapesta, VII., Izabella-tér nr. 3.
Preţul plus 10 bani portă.

Telegrame.

Adunare sârbescă. Novisad (Ujvidék), 12 Ianuarie. Sârbii din comunele învecinate cu Szöreg-ul (comitatul Csongrad), au fiuit eri o mare adunare poporală, în care s'au rostit pentru sufragiul universal. Cel dintâiu orator a fost Dr. Iasa Tomici, prim-redactorul ziarului «Zastava», care a zis că în ţara asta toţi ar trebui să avem drepturi de opotrivă.

Durere însă, la 1867, când s'a pus temelia viitorului politic al ţării nu s'au dat şi legi, cari să chezăşuiască drepturile tuturor cetăţenilor.

A vorbit şi de «răscoala Românilor», arătând, că totul a fost un svon mincinos împărăştiat cu anume gânduri rele: spre a face adică năcaz Românilor, un popor cuminte şi voinic.

Sălbătăcia sângeroasă a unui jandarm.

Sighetul Marmaţiei, 13 Ianuarie. Jandarmul Csokay Gábor luându-se la ceartă cu slujbaşul dela Slatina Csiki Antal, l-a spintecat pe acesta în cel mai strâns înţeles al cuvântului. Nu mai puţin de cât în patruzeci locuri l'a tăiat cu sabia. Csiki a rămas mort, ear jandarmul a fost dus la temniţă.

ECONOMIE.

Arad, 5 Ian.

Magazine de mărfuri ungureşti în Orient. Reuniunea regnicolară comercială din Budapesta sulevează ideia constituirii unei societăţi comerciale pe acţii pentru scopul înfiinţării de mari magazine cu mărfuri în oraşele principale din Orient. Bucureşti, Sofia, Salonul, Constantinopolul şi toate oraşele însemnate să-şi aibă câte un Magazin Hon-

grois, care cu proporţiile sale, calitatea mărfurilor să fie în oraşe tot atâtea centre de frecvenţaţii, unde se 'nvirte zilnic cu miile publicul distins, ca pe preţuri solide să capete marfă solidă şi elegantă. Aceasta zic iniţiatorii, ar fi cel mai potrivit mijloc pentru popularizarea fabricatelor maghiare. Populaţia să se convingă nemijlocit despre capacitatea de concurenţă a fabricatului maghiar. În sfârşit mai zidesc iniţiatorii şi pe o simpatie maghiară, ce ar exista în Orient(?) unde trecerea Ungurilor este pe aceeaş treaptă cu cea a Francezilor.

Cu un cuvânt, pe puternice temelii se prepară a se ridica interprimerea ungu-rească din Orient, mai ales sprijinindu-să pe marile simpatii ..

Posta redacţiei.

A. I. în Comorişte. Pot amândoi, dar cu aprobarea autorităţilor lor.

Redactor responsabil: Sever Boeu.
Editor-propietar: George Niehla.

Emulsio Scoţiană

se pregăteşte din cel mai bun oleu din ficat de ştiucă norvegiană, împreună cu săruri de phophor natric. Se poate folosi la toate acele cazuri, la care până acum s'a folosit oleul comun de ştiucă.

Partea unsuroasă a lui EMULSIO SCOTIAN este împărţită în emulsie în astfel de picuri, în cât acel oleu se poate mai uşor înghiţi şi folosi, de cât cel comun. Afară de aceea EMULSIO SCOTIAN este de un gust foarte bun, aşa că la acesta lipseşte mirosul neplăcut, ce se găseşte la oleul comun de ştiucă.

Emblema EMULSIO SCOTIAN, un pescar, ce pe spate duce o mare ştiucă.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la aceasta carte, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimit fără altă cheltuială 1 sticlă de probă.

Apoteca orăşănească a lui Emil Budai
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Preţul unei sticle originare e de 2.50 cor.

An nou fericit

poftesc tuturor oaspeţilor mei.

SZÜSZ MÓR, »Japan-kávéház«

Află aplicare momentan

3 culegători tipografici

buni

în tipografia „Tribunei“.

In cancelaria subscrişului

un candidat de avocat

cu praxă

află imediat aplicare. — Doritorii de-a ocupa acest post, binevoiască a-şi trimite ofertele subscrişului, notificând pretenşiunile şi condiţiunile.

Hátszeg, 6 Ianuarie 1906.

Dr. GAVRIIL SUCIU,
advocat.

An nou fericit, poftesc
tuturor
oaspeților mei români.

Ad. Duffner, Hotel „VASS“.

Vinzare

cu VIN
în mare și mic,
producțiune *
proprie * din

podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Schiller (roșu)	56 „
Vin roșu vechiu	cor. 1.—
Rachiu de drojdie, fabricat pro- priu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capătă la **Quiriní Sándor**
Arad, Rulich Căjos-u. 7 e.

IOSIF HEGEDŪS
Cronometrar, Ciasornicar și Giuvergiu
Arad, piața Boros Béni 10.
Magazinul societății din Ungaria a fa-
bricantilor Glashutten din Elveția. Esclusiv
Ciasornice cu precizie. 550

Să sprijinim industria din loc!

Ioan Spanlang

Lăcătușier

ARAD, Flórián-u. nr. 6 e (casă proprie)

Primește în lucrătoria sa ori-ce lucru ce
stă în așteptare cu această branșă, ca:

ferăli pentru ciădri, mașini de fier,
porți, balcoane, coridoare, trepte, grilaje,
verende, suturi, tablete în orice formă,
Sobe Meidinger, fântâni sârtoare, și orice
soriuri de renovări.

Indeplinesc ori-ce comandă atât în loc cât
și în provincie în modul cel mai cinstit — iar
pentru tucrul făcut de mine primesc chezașia.

Cerind sprijinul onoratului public, rămân

cu stimă:

Ioan Spanlang,
lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Lucru admirabil. — Prețuri ieftine. — Serviciu prompt.

Orice lucru, se îndeplinește sub îngrijirea mea proprie.

O nouă firmă pentru ghete.

Am onoare a aduce la cunoștința publicului din loc și provincie
că mi-am deschis o

prăvălie de ghete pentru bărbați și femei
în Arad, strada Forray, nr. 8.
(în edificiul bisericii române)

care corespunde întru toate, cerințelor de azi, și în care pregătesc
orice fel de ghete pentru bărbați, femei și copii, în orice formă și pe
lângă prețurile cele mai ieftine. Pregătesc mai departe GHETE PEN-
TRU PICIOARE BOLNAVE și primesc reparații pe prețuri ieftine.
Cerând sprijinul onor. public, semnez cu toată stima:

Juliu Végh, pantofar de ghete băr-
bătești și femeiești . . . Arad, Forray-u. nr. 8.

Primesc pe lângă prețuri convenabile și garanță
tot felul de

aranjamente pentru aquaducte,
canalizări, closește și odăi de baie.

Afară de acestea, instalări de lumină electrică,
clopotele electrice, etc. precum și orice reparații
atât în loc cât și în provincie.

Rugând pentru comande, rămân cu toată stima:

Rosenberg Mór

Manipulant de apaducte, Arad, Halász-u. 6. sz.

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite
din magazin și admirabilele sale
bandage și diferite preparatii, ca:

Cremă de lacrimioare: preparat superb, delătură pistru, sgrăbunțe, spuse, sbircituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Spăpun de cremă de lacrimioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lacrimioare: pregătită din materii cu totul nestricăcioase — care împrumută feței o culoare foarte plăcută fără
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutură frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul
dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicil: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților.

Alte »Coroană« pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun »Coroană«, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Altele contra ochi-
rilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și prafu de dinți »Papp« 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

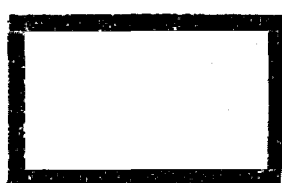
Preparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-
sy-lar și Petőfi-u. Arad.

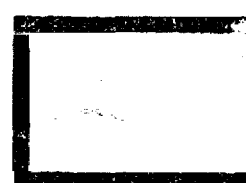
Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata exclusiv de maeștrii arada

**MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI COUVERTURI.**

fiind scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maeștrii, punem la dispoziția onorabilului public

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

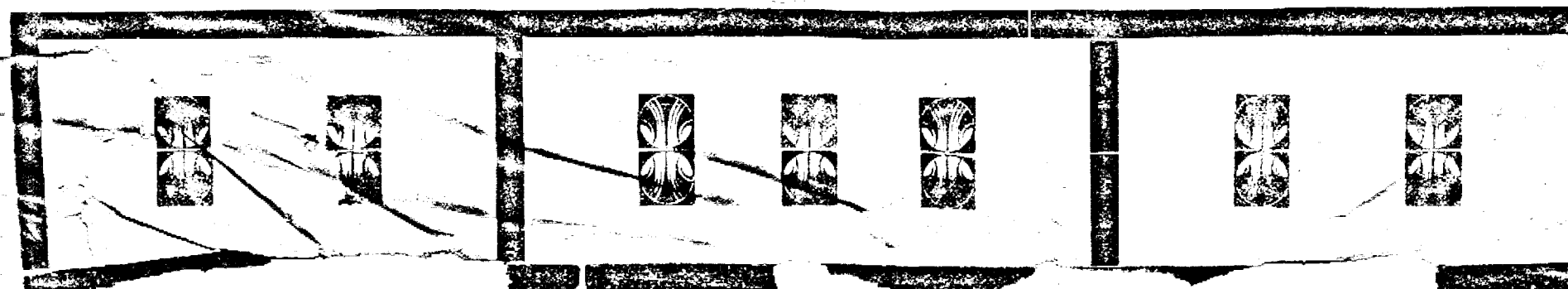
Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiducelui
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

Protejarea onor. publice cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

„INDUSTRIA“**BANCA INDUSTRIAL-ECONOMICĂ, SOCIETATE PE ACȚII în DEVA.***Comunicat oficios.*

Dumnezeu ne-a bine-cuvântat cu un nou așezământ de mare însemnătate pentru popor și meseriași. O nouă eră de renaștere și înflorire s'a inaugurat în Deva, reședința comitatului Hunedoara cu aproape 300.000 locuitori. Banca de reformă „Industria” și-a ținut Miercuri dimineața, la 1629 Noemvrie 1905, prima ședință, ca firmă improtopolată și și-a început îndată lucrarea sa.

Cătră Dumnezeu s'au întors mai întâiu rugămile. Înainte de ședință s'a sfințit localul: două clii cu gust și practic mobilate, cari se află în sala a treia din corn a d-lui director general, înfrumusețate cu abia 300 coroane la an. Local mai potrivit cu o sumă așa de modestă nici, că se poate în Deva într'o casă modernă nouă, parte înalt zidită având întreg frontul cătră 3 strade frecvente, cari conduc direct la piață în apropiere de 500 pași și la gara căli ferate. Întreagă comunicațiunea de călători și marfuri din Deva și jur trece pe lângă acest corn de strade.

Sfințirea a săvârșit-o mult iubitul nostru president al „Industriei”, parintele protopresbiter, dl. Vasilie Domșa, împreună cu dl. paroh local Cornel Popescu și dl. Serafim Olariu, paroh în Branișca, membru în comitetul de supraveghere. Au izbit de-aiele: Lucreția de Costa Nicoură soția, răduva Maria Nicoură n. Mantean, mama d-lui director general, d-șoara Florica Ciuren, dl. Kónárs Andráș, economul și pădurarul orașului Deva și mai mulți acționari. Din direcțiune au luat parte: vice-president Nicolae Roman, paroh în Romoșic, dl. director general August A. Nicoură, dl. Iuliu Ilie Cozma, paroh în Crăciunești, dl. George Guga, paroh în M. Șoimuș, dl. Nicolae Pop, paroh în Ormîndea, dl. Dionis Mateș, paroh în Căciul-de-sus, dl. cassar Nicolae Iga, dl. contabil Adam Lazar, dl. secretar Artem Băloș, dl. Norbert Szatmariy din M. Șoimuș, dl. Solomon Săbău din Pricaz, dl. Ioan Săbău din Folt, dl. Adam A. Vălișoara, dl. Avram Săbău din Folt, dl. Ștefan Nag din Chișcădagn și Petru Dinț alui Nicolae din Novoieși.

Hotărârile direcțiunei.

I. „Industria”, banca industrial-economică, își începe lucrarea îndată după sfințirea localului, la 1629 Noemvrie 1905, în prima sa ședință după înființarea firmei.

II. În fiecare Miercuri la 9 ore se ține o ședință ordinară plenară, așa numita cenzură, pentru votarea de împrumuturi și alte afaceri curente, puse la ordinea de zi. Convocări deosebite numai pentru ședințe extraordinare au a se face. III. Localul societății e deschis în fiecare zi de lucru dela 9—12 ore.

IV. Rugări și epistole, la adresa „Industria” în Deva se pot ori când băga în lădița de pe ușa localului, provăzută cu inscripția „rugări și epistole” și scot zi de zi și se rezolvă, după trebuință, îndată.

V. După depuneri oferă societatea 6% interese. La depuneri mai mari statornice se fac șpoziții speciale de abdicere și interese.

VI. Ratele la plățirea acțiilor le statorește direcțiunea, pe baza §-lui 5. din statute, la aceste termine:

a), până la 1/14 Ianuarie 1906 sunt a se plăti fie-care acție câte 30 coroane;
b), până la 1/14 Aprilie 1906 sunt a se plăti fie-care acție din nou câte 30 coroane, iar
c), până la 1/14 Iulie 1906, e a se plăti normal întreagă suma restantă din valoarea de 100 cor. a acției.

VI. Deslușiri. Acționarul, care și-a plătit întreagă valoarea nominală, adică 100 coroane de acție, trage 5% interese după capitalul acției și 10% dividendă, din venitul curat, amăsurat după §-ul 44 litera b) din statute. Interesele de 5% socotesc dela datul de plățire a ratei, iar dividendă de 1—10% — pe lângă cele 5% restantă — numai acelor acționari, cari și-au plătit întreagă valoarea nominală, adică 100 coroane de acție, socotită dela datul de plățire sumei întregi.

Câteva exemple vor lămuri mai bine. Nu ne luptăm noi deci, pe nimerite, după „ne-

luci” și „idealuri, cari vor ruina reuniunea sau banca”, după părerea acelora, cari nu au pătruns în de ajuns întregimea scopurilor și a mijloacelor, practice, bine alese de știință și praxa unei vieți muncite în cinste.

Acționarul A. plătește la 1 Ianuarie 1906 întreagă suma de 100 coroane de fiecare acție subscrisă. Acesta capătă 5% interese dela datele singuraticelor sume plătite, socotite până la încheierea anului prim de gestiune, până la 31 Decemvrie 1906, mai primește și dividendă de 1—10% socotită dela 1 Ianuarie 1906 până la 31 Decemvrie 1906.

Acționarul B) plătește abea la Iulie 1906 întreagă sumă; acesta capătă 5% interese și dividendă de 1—10% numai dela 1 Iulie 1906 până la 31 Decemvrie 1906, partea corespunzătoare, ce i-se cuvine, adică numai jumătate din dividendă acționarului A).

Acționarul C) plătește abea la 31 Decemvrie 1906 ultima rată din acția sa; acesta capătă numai 5% interese dela singuraticele date a ratelor plătite și din dividendă anului 1906 de 1—10% — nimica.

Acționarii au luat obligaântul, amăsurat §-lui din statute, pentru plățirea valorii întregi de câte 100 coroane a acțiilor subscrise în prospect.

E interesul fiecărui acționar deci, ca să-și plătească și mai curând întreagă valoarea de 100 coroane a acției sale, pentru că dividendă de 1—10% din venitul curat numai dela datul ultimei plățiri a valorii întregi se socotește. Dar e în interesul și spre binele de o potrive și a societății, ca acționari, să-și plătească și mai curând de teminele amintite acțiile încheiate: pentru că prin acista creditul și soliditatea societății se întărește; iar prin anințarea plățirii a ratelor restante acționarii își fac lor și societății lorăși paguba. Având mai curând și mai mult capital la îndemână, banul se învârte mai adeseori și mai mare câștig vom avea la finea anului.

S'au făcut însă termine așa îndelungate, pentru ca și acționarii mai puțin bănoși să aiba răgaz a plăti omeneste.

Reuniunea a doua de înmormântare din Deva a subscris 200 de acții. Cine vrea poate să cumpere dela ea 100 de acții cu ceva câștig al reuniunii de câte 2 coroane de acție, adică plățirea a 4 coroane taxă de înscriere și valoarea nominală de 100 coroane de acție, plătită de odată sau în rate pe lângă condițiunile de mai sus.

VII. Ordinea de casă, cultura și asigurarea de vite. S'a încredințat directorul general, să compună un regulament de serviciu, pentru ca dintru început să se introducă o administrație model ușoară și regulat controlată și să se formeze o disciplină în serviciul de zi. Fiecare oficial, ca membru în direcțiune ori comitetul de supraveghere să știe zi de zi, ce s'a făcut bine, și ce s'a făcut cu abatere dela regulamentul. Controlul împrumutat, serviciul la moment, prevenitor și cinstit vor fi dintru început introduse.

Dintre operațiunile economice, împrumuturile pe vite, ținerea sau cultura și asigurarea de vite, prevăzute în §. 45 litera e) din statute, să vor pune mai întâi în lucrare. Ele vor aduce mult bine poporului și foloase societății — fără rizic mare. Directorul general a fost încredințat și cu facerea acestui regulament pentru asigurarea și înaintarea culturai de vite.

VIII. Scopurile societății „Industria”, statoreite în §. 12 din statute sunt:

a) a lăfi economia rațională și industria din patrie;

b) a valoriza produse economice și industriale din patrie;

c) a încuraja talente, spre ori-ce lucrare inteligentă practică; a cultiva spiritul de economizare și viață morală de cetățean, spiritul de liberă asociare — toate conduse: de conștiința lucrării durabile și oneste;

d) a întrebuița o parte din fondul de rezervă pentru a da poporului și meseriașilor directive industriale și economice, potrivit alese și întocmiri sau mijoace practice, cari aduc deoparte venite fondului, de alta nutresc productivitatea ori valorizarea produselor din patrie, — avându-se în vedere scopul: a produce bunăstare și mulțumire între cetățeni.

IX. Operațiunile societății. Ca mijloace în serviciul scopurilor designate în §. 12 societatea în §. 46 introduce aceste operațiuni:

a) primește depuneri, spre fructificare;

b) dă credite personale pe cambii sau obligațiuni cu caventi;

c) dă sau mijlocește împrumuturi pe avere intabulată;

d) să ocupă cu afaceri de încassă, efecte, escompt, lombardări și amanete; emite bilete de cassă pe arător până la suma de cel puțin 100 coroane, cari plătesc după abdicere statorită și ale căror sumă aflătoare în circulațiunea publică e a să publica din când în când, conform legii;

e) mijlocește sau lățește cultura și asigurarea de vite, precum și valorizarea lor economică și industrială;

f) valorizează ori exarendează și subarendează moșii, zidiri economice, de sine stătător ori în legătură cu alte afaceri comerciale, amăsurat §§-lor 259.259 din legea comercială;

g) valorizează, cumpără sau vinde bucate, sămânțe, poame sau derivatele acestora;

h) dă sau mijlocește împrumuturi de bucate, produse, vite sau alte averi mișcătoare;

i) susține moșii, vii, pivnițe, fânite, pășuna, pometuri, grădini, pascării și stupini, model cultivate, intru cât sunt rentabile;

k) arangează ori spriginește expoziții și prelegeri populare publice din ori-ce ram al economiei, științei pozitive, literaturii populare ori industriei din patrie;

l) valorizează ori spriginește produse ori mașini industriale și economice, lucrări de artă, literatură și știință din patrie;

m) întemeiază fonduri de rezervă pentru asigurarea institutului și un special fond de rezervă în scopul de a financia o școală economică și de industrie cu preferință pentru acei orfani talentați din popor și meseriași, ai căror părinți au fost acționari ori deponenți la aceasta societate ori au fost membri la vre-o reuniune de binefacere, care are acții ori depuneri la acest institut.

§. 47 dispune: Toate operațiunile, designate în §. 46 să pun în lucrare pe baza regulamentelor speciale de afaceri și a normelor în vigoare statoreite de direcțiune, conform §. 24 și aprobate de adunarea generală amăsurat §. 15 c) din statute.

§. 48 dispune: În punerea în lucrare a singuraticelor operațiuni a datorește §. 28 din statute, precum urmează:

Operațiunile strict financiare, provăzute în §. 46 punctele a., b., c., d., vor fi în prima linie puse în lucrare. Ale vor fi pentru totdeauna temelia și osia tuturor asperațiunilor comerciale și industrial-economice înșirate în acelaș §. punctele e., f., g., h., i., k., l., m., cari numai treptat și după întărirea societății de acții se pun în lucrare, fără primejduirea, ci pentru întărirea ei materială și morală.

Intreprinderi riskate și nerenzabile odată pentru tot deuna sunt oprite dintre operațiunile societății de acții. Intreprinderi solide zor fi ecrotite.

§. 49 dispune:

Punându-să în lucrare una sau alta dintre operațiunile comerciale și industrial-economice, provăzute în §. 46 punctele e.,—m., directorul și direcțiunea sunt îndatorate, a compune întâi regulamentul special de operațiune presoris în §. 24 b., și §. 47., a da îndrumările și a facepremergător toate pregătirile de lipsă, a alege timpul, mijloacele și organele potrivite, pentru că noua operațiune negreșit să fie deopotrivă folositoare societății de acții și marelui public.

XI. Siguranța societății „Industria” nu poate fi nici când primejduită, iată ce prescrie §. 50.

Ca regulator pentru siguranța fiecărei operațiuni direcțiunea sunt îndatorată a face cel puțin din 3 în 3 luni conspecte de rentabilitate, pentru toate operațiunile: pentru ca, să se iee măsurile de lipsă în temeinică cunoștință de cauză, a măsurat cerințelor faptice.

§. 51. dispune:

Toate operațiunile, cele comerciale și industrial-economice îndeosebi (§. 46 e.,—m.) au a să pune astfel în lucrare, ca să angageze abia o parte mică din fondul de rezervă sau capitalele societății: avându-se totdeauna în vedere, ca la caz de nereușită, celelalte operațiuni ori societatea însăși nici când să nu poată fi simțitor primejduite. Angajiarea capitalelor se va întâmpla deci în proporțiune cu creșterea ori scăderea de rentabilitatea statorită în conspecteln provăzute în §. 50.

XII. Pregătiri pentru școala de economie și industrie.

Doi factori statornici lucră sistematic zi de zi sincer și cu rezultate sigure pentru înființarea acestei școale. Unul „Reuniunea a doua de in-

mormântare din Deva" cu cele 14 filii ale ei lucră deja dela anul 1903; altul, „Industria“, bancă industrial-economică, a introdus operațiunile originale corespunzătoare înșirate în §. 46, literile e) f) g) h) i) k) l) m) din statutele sale.

Petrecând la Roma și câteva luni prin străinătate, am studiat instituțiunea propagandă catolică, sistemul de propagandă socialistă apoi sistemul de formațiune și conducere a tustrului american. Am încercat a le aplica în mic la «Reuniunea a doua de înmormântare din Deva», după un nou sistem eclectic, de mine format, cu deosebită considerare la împrejurările noastre sociale, culturale și economice. Rezultatul sistemului meu m'a încurajat din zi în zi tot mai mult. În 1902, adică anul al 16-lea de când am înființat reuniunea cu fiertatul meu tată, sporul cel mai mare în venitul curat a fost 1223 cor. În 1903 — după ce aplicai noul sistem de propagandă și înfiinșasem deja două filiale a reuniunii — venitul s'a aruncat la 3100 cor.; în 1904 la 5200 cor. În rezumat mai mult câștigasem într'un singur an, decât în 16 ani la oaltă. Membrii reuniunii arată un spor și mai mare în 1902, când era o reuniune mică locală, avea 424 membri; în 1903 s'a urcat, prin filii, la 908, în 1904 la aproape 1600 de membri. Prin propaganda amintită a devenit în 14 luni cea mai mare reuniune de înmormântare din Ardeal. În urma acestor rezultate am prins curagiu și la finea anului 1904 adunarea generală a reuniunii a aruncat cotigentul de membri la 25.000, carele în 5—10 ani de propagandă nemeruptă cu toată siguranța se poate umple și ușor administra după sistemul nou al reuniunii. Venitul curat singur se urca atunci la cel puțin 50.000 de coroane și deosebit pe deasupra camețele de peste ani, cari — rămân neatinse și se vor tot capitaliza din an în an. Spre acest mare scop de binefacere

realizabil tindere uniunii, având în vedere mai întâi scopul prescriș în statutele ei: de a ajuta familiile sărace a membrilor la înmormântare cu ajutoare de câte 100—250 coroane, iar din un anumit fond de rezervă se va susține o școală de economii și meserii pentru orfanii cei mai talentați ai reuniunii cu cele 14 respective cele 100 de filii din viitor, amăsurat §. 10 din statute.

Oricare om de bine adânc cugetător, carele are în vedere sincer binele poporului și meseriașilor noștri, va înțelege deci rolul deosebit binefăcător și cinstit a celor 200 de acții ale reuniunii la «Industria» precum și marea sarcină și mai cinstită a noului Sion industrial-economic «Industria», prin scopurile statorite în §. 12 și operațiunile binefăcătoare din §. 46 literale e—l și mai vărtos litera m) prin care i-se garantează reuniunii «întemeierea unui fond special de rezervă în scopul de a financia o școală economică și de industrii cu preferință pentru acei orfani talentați din popor și meseriași ai căror părinți au fost acționari ori depozenți la această societate ori au fost membri «la vre-o reuniune de binefacere, carele are acții ori depuneri la acest institut».

Un studiu devotat și o pracsă de peste 20 de ani am pus în scopul, de a servi binelui poporului și meseriașilor, până ce am aflat cheile sistemului de propagandă aplicat întâi la reuniune. Dacă din miclele taxe de 2 cor 60 fil. ne-a succedat să dobândim, prin o lucrare de fer migăloasă, cinstită la 5.200 cor. venit curat la an al reuniunii, oare cu un capital social de 100.000 cor. a «Industriei», aplicând același sistem, să nu ajungem la rezultate uimitoare?

Nu! Propaganda reuniunii și a «industriei» e o acțiune combinată de reformă socială și industrial-economică generală, bazată pe convingeri

clare, cari s'au format și cristalizat în decur peste 20 de ani, de sute și mii de ori prgetate și rescugetate. Acțiune combinată, pe școala vieții a sancționat-o și aflat de bună ajutorul lui Dumnezeu: e o acțiune marea sigură.

A v i z .

Cu provocare la §. 5 și 8, din statutele onorari ai «Industriei», sunt recercați a plăti a) până la 1/14 Ianuarie 1906 câte 30 cor. fiecare acție la cassa societății;

b) până la 1/14 Aprilie 1906 alte 30 cor. acție; iar până la

c) 1/14 Iulie 1906 ultimul rest din valoarea minimală de acție de 100 cor.

Onorații acționari restanțieri sunt prin această amăsură §-ului 8 din statute provocati aci în interesul lor și al societății ratele rest. Acest § dispune, că — neurmând plățirea, provocări publice — «direcțiunea fără amără să iee măsurile legale pentru încasări îi poate șterge.

Banii au a se trimite cu avis postal la adresa «Industria» în Deva, nici-când la persoană.

Față cu intrigile țesute contra societății «Industria» și a soatei ei «reuniunea a doua de înmormântare din Deva» direcțiunea a aflat de a lămuri atât acționarii precum și întreaga opinie publică asupra stării adevărate a lucrului.

Din ședința direcțiunii «Industria» bancă industrială economică din Deva ținută la Noemvrie 1905.

directorul general:

August A. Nicoară,

Koszilkov József

prăvălie de bluze și haine femeiești

Arad, Piața Andrassy 20.

(Gr. Nádasdy-palota)

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public că mărit prăvălia mea și am adus un mare număr de servicii care pot satisface cele mai mari dorinți ale publicului.

Primesc spre efectuare toalete franceze și engleze, paltoane, pentru care am specialiști, toalete de bal, etc. e

Costume și blouse în formele cele mai precise, pe la prețuri moderate. Comandele din provincie le efectuează. Spre probă primesc ori-ce comandă, asigurând deplina exactitate.

Accu!

Remediul cel mai bun în contra răcelei, tusei și a guturaiului este **Ceaiul pentru piept** de Száskabánya! — Să poate afla la farmacistul: **Dr. Béla Odor**, din Száskabánya (com. Krassó-Szőreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

Telefon 423.

MOSÁR BÉLA

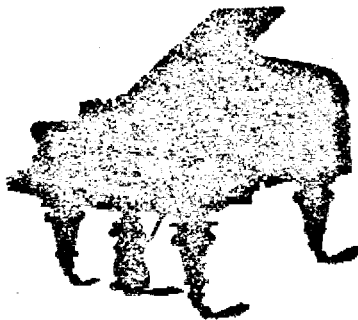
Timișoara, Józsefváros, str. Bonnáz Nr. 15
Clape, pianine, harmonii, cimbele, fabricate propriu
construcții recunoscute.

Fabricate dela fabrici din
trie și din străinătate.

INSTRUMENTE POLOSITE.

Diferite automate mono- și multisone
Institut de împrumut.
Reparațiuni.
Intonare.

Catalogul cu prețuri gratuite

Brunner Béla

prăvălie de specialități pentru doamne și domni

ARAD

Szabadság-tér nro. 24

(Colțul străzii Forray, palatul Contelui Nádasdy)

Recomandă magazinul său bogat asortat, unde se găsec întotdeauna cele mai noul articole de modă și de sezon.

Mare asortiment de obiecte de lux, cu preț redus

Mare asortiment de parfumerii franceze și engleze.

Magazinul principal al fabricii de mănui Hauerli I. & Co.

Prețuri eftine.

Serviciu prompt.

Comandele din provinciă se execută fără cea mai mică amânare

Bazarul de concurență de sub Teatru

S'a început marea vânzare ocațională de Crăciun, cu prețuri foarte reduse, în bazarul recunoscut de cel mai ieftin și care există numai în edificiul teatrului! Unde se capătă cel mai bogat asortiment de jucării, articole de împodobire, sticlărie, călușei pentru copii dela 90 cr. începând numai. Trăsuri de păpuși dela 75 cr., decorațiuni pentru pom de Crăciun dela 2 fl.

Asortiment de păpuși colosal de bogat.

Tot felul de articole începând cu 8 cr. Tricouri dela 14 cr. Mănuși de iarnă dela 5 cr. Cămăși pentru bărbați dela 75 cr. gulere dela 10 cr. Manșete de la 13 cr. și afară de acestea încă multe obiecte mai sunt de înșirat.

Tuturor cumpărătorilor mei favoruri de fotografii **gratuit!**

Ce pân' acum n'a existat! Păpuși franțuzești cu păr natural — 50 cr.

Păpușile cumpărate dela mine se reparaază gratis.

Cu stimă: **Bazarul de concurență de sub Teatru**

EL. REICH ARAD

Numai în bazarul de concurență de sub Teatru.

GELLER I.

GIUVELIER

ARAD

No. 17. — PIATA ANDRÁSSY — No. 17.

■ ■ ■

*Recomandă
bogatul său asortiment de
bijuterii
obiecte de argint
și diferite
ceasornice de
buzunar.*

Numărul de telefon 135.

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că în Arad, Atzél Péter-u. No. 2. (la intrarea dela Zrinyi)

**un biurou de imobile și zăloage
(amanete)**

din încrederea unui institut de banî de primul rang în Europa, care a încredințat pe **Dr. Heppes Béla** cu reprezentarea juridică.

Ofer la toate băncile din provincie, din Budapesta sau străinătate pe lângă prețuri ieftine pentru imobile de pământ și case de închiriat pe amortizație sau împrumuturi de amanetare până la 65% a valorii imobilelor.

Ofer împrumut de oficiu în cel mai culante mod pe timp de 5—15 ani pentru oficeri în armată, la oficanți de stat, comitat, oraș, tren, persoane private pensionate și la astfel de pensionați cari au o pensune mai mare de 1100 coroane.

La aranjarea afacerilor de împrumut cel ce cere împrumutul n'are nici un fel de spese de preliminar.

Primesc încredințări de a cumpăra și vinde averi imobile, ca și de închirieri.

Primesc încredințări de parcelarea bunurilor, de vîndere după parcelare sau de închiriere după metoda acesta.

Primesc în urma legăturilor mele cu „Institutul de credit din Budapesta“ și „Societatea de credit din Viena“ învoiri pe lângă cele mai culante condiții.

Cu stimă

Robitsek Kálmán

Institut de amanetare a imobilelor și zalogirilor.

Cămeși pentru bărbați, gulere, manșete și cravate.

Radó Sándor, Arad, Forray-u., casa Lukács (colț).

Înștiințez pe p. t. publicul de dame, că am preluat magazinul de corsete al firmei **FRĂȚII BRASSAY** și până ține le vînd cu preț reduse.

Fourte mare asortiment de flanele și barchete ce se pot spăta.

Tot felul de ornamentice și căptușeli.

Bine-voitorul sprijin al onor. public, îl cere cu deosebită stimă:

Au sosit toate noutățile de toamnă și iarnă cele mai elegante și de lipsă țesături, precum și negre — asortiment mare.

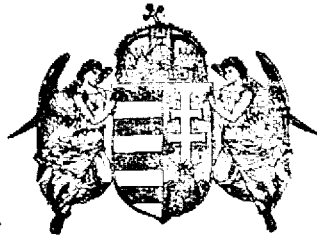
Serviciul prompt și conștientios.

Radó Sándor.

Pînză, șifon, canvas și rufe de pat.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNATORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

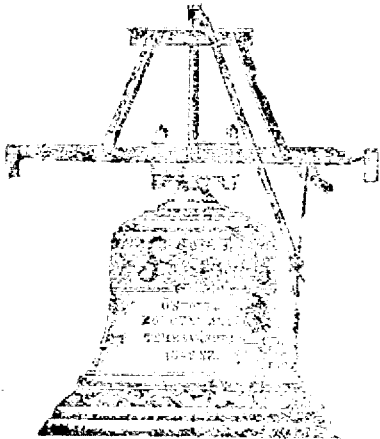
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decît cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Primul institut de artă sud-ungar pentru
— zidirea de altare, de sculptură și de aurit.

Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor curatori supremi bisericești, că în atelierul meu pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopice și alte aranjamente complete bisericești

Pe iconostas pîtez nouă iconi de artă, afară de aceea auresc și vâpsesc din nou iconostase vechi. Primesc și vopsitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătorească la fața locului pe speșele mele. Recomand icoanele mele de relief, peatră masivă cu vâpsală polichronică, statue sante de la 60—180 cm. mărim. *Madonna de Lourdes*, *Inima Mariei de 9 ani* bogat surite cu vâpsală polichronică.

De present se pregătește pe seamă bisericești din Keszthely: *Inima sfântă a lui Iisus și Madona de Lourdes* în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și echitabil îngrijește:

140—52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár Jozsefváros, Bonnar-utca 6-8 (construcție proprie).

KALMÁR JÓZSEF

ELECTRICIAN

ARAD, STRADA SALACZ N° 11.

Tine în deposit

BICICLETE

de prima calitate

părțile constitutive de biciclete, gumă, lămpi de acetylen, etc.

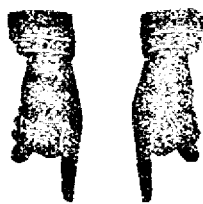
In atelierul de reparari

pregătește

reparatură de biciclete

mărirea de diametre, cu roți întorcându-se liber, emailarea de biciclete și nichelarea bicicletelor, — cu un cuvînt ori-ce lucrare în bransa aceasta.

Condițiuni de plată ușoare.

INSTALEAZĂ

telefoane cu legături de cerc și în centru.

Telefoane mici de utilitate casnică, instalări de sonerie electrice și repararea acestora primește pe lîngă

prețuri foarte favorabile

Transformă lampe de gaz și petrol în lampe electrice.

Pere electrice

în mărime de 10, 16 și 32.

Lampe electrice de buzunar

foarte elegante

Lămpi de mână electrice

indispensabile în provință.

Aerisitoare electrice pentru cancelarii și cafenele.

Mașini medicale electrice foarte ieftine.

*Schimbare de atelier
de tinichigerie.*

Am onoare a aduce la cunoștința p.t. publicului,
că mărindu-mi atelierul de tinichigerie l'am mutat în

Karolină-uteza 3.

unde efectuesc ori-ce lucrări de tinichigerie și repa-
raturi cu prețuri moderate, — punctual și solid.

Cepuri am în magazin în diferite mărimi.

Rugând pentru binevoitorul concurs rămân cu stimă

Rossu Miklós

tinichigiu, A R A D, Karolina-u. 3.

≡ Tuturor prietenilor mei buni, tuturor cu-
noscuților precum și ≡ tuturor onoraților mei
oaspeți, le doresc sărbători frumoase ≡ și
AN NOU FERICIT! ≡

≡ **ALEXE TESITS.** ≡

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sămburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuințarea de apă nesipoasă ori murdară nu abdic serviciul Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

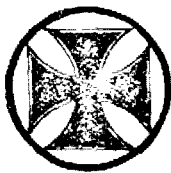
Patent Nr. 86987.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemii, amețelii, țiuțurii de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagra, icterul, nudul în pat, influența, insomnii, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari se tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate însușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afâtoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra imbolăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestată încurșe din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expediție pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

5 Cor. și . mai ..mult.. pe . zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se caută persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Lucru simplu și lute, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință de mai înainte. Depărtarea nu are a face. Lucrul ti cumpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,

FRAG, Petersplatz 7,—365.

Ioan Pöhm

(Înainte de aceasta: Feră-

ria lui Pöhm și Gedeon)

Arad, Szabadság-tér nr. 6.

Își recomandă magazinul său cu tot felul de rude, cereuri de fer, osii de caleșe, de tinichea neagră și de sîrmă, cure de sîrmă, șuruburi de sîrmă și cuițe de fier și aramă. Mai ales atrage atențiunea publicului cumpărător asupra fabricațiunilor mele de *edificii* și *mobite*, în formele cele mai moderne și asupra diferitelor lucruri ee să țin de această branșă. Ține a aminti de marele său magazin de *sobe de fier smălțuite* și *vărsate în cosutor*, foarte bune la arderea lemnelor sau a căr-bunilor. Mai are apoi *oale smălțuite* și alte lucruri ce se țin de cuină. — Cere sprijinul marelui public, cu stimă

PÖHM JÁNOS

Depositant de puști de vînat și pistoale de tot soiul.

În vînzare praf de pușcă din statul ungar.

Serviciul prompt și conștientios!

Unde se adună Românii?

La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în moduli cel mai modern, cu odăi curate, foarte elegante și foarte eține.

Unde e locul de întînire al inteligenței române în deosebi?

În restaurantul hotelului „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veritabilă de — Schwechat?

În restaurantul „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele mai bune vinuri și beuturi?

În restaurantul „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad, cele mai bine găite mîncări?

Tot la „Palatin“, la restaurantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sămbătă, se capătă cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientios!

Prăvălie de perii, articole de toaletă și parfumerie.

Perii de haine, de păr, de dinți, de unghii, ect. de toate soiurile. Lustruitoare de odăi, mătură de perii și tot felul de articole de perii de casă și pentru gospodărie. Bureți, articole de piele de cerb pentru curățat. Coșuri de poame, de flori și de voiaj, în mari assortimente, etc.

Hegedüs Gyula

Prăvălie de perii, parfumerie,
articole de toalete și frizerie,

ARAD, — ANDRÁSSY-tér 15.

Diferite soiuri de parfumerii veritabile franceze, pudre, creme pentru față, articole de curățatul unghiilor (Garnituri manicule), ape de dinți, prafuri de dinți, săpunuri de spălat, ace de păr, pieptene veritabile de broaște țestoase și de os de elefant, corn și cauciuc, articole de piele și geamantane mici de mână, fine, pentru dame. Articole de oțel de Sollingen sau oțel englezesc.

Articole de tot soiul veritabile franceze și tot felul de articole de gumi, apoi bandage, etc. etc.

Mare assortiment (magazin) de tot felul de articole de frizat.

Covoare de coșuri, ștergătoare de picioare de coșuri și covoare de baie.

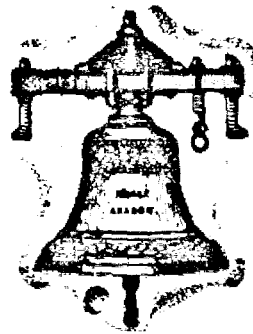
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-23.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiasi clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin- a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 21-25

Jakabffy István & Co.

Arad, (Palatul Minorităților)

Recomandăm prăvălia noastră de întâiul rang.

Gătim vestminte de stradă, salon, sport și blănării.

Ținem în magazin tot felul de postavuri și blănării interne și externe.

Servire promptă și culantă este principiul nostru.

Rugându-ne pentru binevoitorul concurs, — suntem cu distincă stimă:

Jakabffy István & Co.

Mare târg de anul nou

Șurte de batist
25 cr.

Șurte colorate de
creton și cloth
50 cr.

Șurte albe pentru
bucătărese
75 cr.

Bluse negre colorate
1.50 cr.

Bluse de tenis
90 cr.

Cele mai frumoase
cătrițe de plimbare
2.50 cr.

Negligenți (empir)
3.50 cr.

Flanel dedesupt
90 cr.

Haine pentru băieți
80 cr.

Cătrițe de băieți
40 cr.

Cele mai potrivite cadouri pentru Crăciun!

Winternitz Jenő

Magazin de haine croite pentru femei și copii

ARAD, Piața Szabadság No. 3.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de **mașini agronomice**

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, elururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pământărie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miei și marți, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinării sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzină, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Deposit de postavuri de subă ardeleno.

Au sosit ponevi pentru sezonul de iarnă!

PONEVI pentru cai
PONEVI pentru paturi
PONEVI pentru odăi
PONEVI pentru spitale
PONEVI la ferestre

PONEVI pentru căleat
PONEVI pentru trăsuri
PONEVI de Brașov
PONEVI cu păr lung
PONEVI pentru bae

fabricate numai indigene pe lângă dreguri moerate.

Deposit de industrie ardeleană și de Bácska.

Reich B. Károly Fiul și Comp.

Piața Andrass No. 6. (Casa Verbos).

Nou și mare magazin de lemn de foc și cărbuni.

Telefon 528.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public aradan că în **Nagyvárad-ut 12., am deschis**

**o prăvălie pentru lemne de foc,
lemn de instrumente,
blăni și cărbuni.**

Ca reprezentantul fabricii de ciment din Gurahonț a Căilor ferate unite Arad-Cianadane, mă ocup cu table de marmoră artistică și petrii mortuare (ori-ce fel de execuțe).

Am în deposit var, precum și renumitul cărbune făuresc din Cinci-biserici. Cărbunii de lemn, cocs, cărbuni pentru încălzirea saloanelor, la cumpărare trimit acasă.

Cer sprijinul onor. public, și semnez.

Cu toată stima:

Fränkl S. József.

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuintează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiind-că are deosebită influință asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spîțaria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Avem onoare a aduce la cunoștința onoratului public că am deschis un

atelier de lăcătușerie

de artă și construcție

în ARAD, pe Strada Széchenyi No. 5.

Unde primim ori-ce lucru ce cade în bransa aceasta, ca facerea de grilajuri la morminte, renovarea de case de bani, etc., prompt, tute și ieftin.

Sprijinul onoratului public îl cere cu stimă:

BENKÖ & PEEL

In atențiunea on. dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din Iou și pzovincie, că am deschis

în Arad, piața libertății Nro. 11.
(Îngă Porter Vilmos)

confecțiune de haine englezești

după modelul atelierelor parisiene, de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primesc spre efectuare ori-ce lucru ce se ține de această branșă, precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și altele de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lângă prețurile cele mai moderate și pe lângă serviciu prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

Cerând sprijinul on. public sunt cu deosebită stimă:

Huppert Henrik

Confecție de haine englezești

Arad, piața Szabadság No. 11.

Intreprinderea tehnică de comunicație și circulație

Tröster Jenő

ARAD

Cancelaria: Bulevardul Archiducele Josif N-ro 7.

TRANSPORTĂ:

Tot felul de mașini agricole. Ustensili de zidire. Instrumente agricole și pentru pivniță. Motoare.

MONTEAZĂ:

Fabrici. Morți. Uzine electrice și de acetylen. Incălzire centrală. Calofiere. Trenuri cu motor. Articole electrotehnice. Diferite lucruri tehnice. Țesături și torturi de sîrmă (drot). Mașini de scris, calculat și control. Automobile pentru persoane și transporturi de povară. Pere electrice și reflectorii. Uleiuri de Vacuum rafinate.

Articole de cânepă, in și gumi.

Preliminat de cheltueli gratis.

În Arad, — încă n'a mai fost!

Ori-ce reparație de ceas numai 90 cr.

În partea teatrului

Am în deposit, în totdeauna, lucruri fine și prețuri cu adevărat ieftine.

Garanție de un an. Sticlă de ceas 10 cr.

Vörösmarty-utca 3.

Tot felul de ceasuri de buzunar, de părete și weckere (de deșteptat).

LA CEASORNICARUL

SZILÁGYI MÁRTON

Nu e numai reclamă!

Poftească oricine a se convinge că acolo se pot repara orologe și ceasuri, bine, ieftin și conștientos. Tot acolo se primesc cafe de primul rang, și se angajază și ucenici pentru ceasornicărie.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din Iou și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

prăvălia de ghete a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în pălării gata. Tot așa primește spre efectuare ori-ce lucrare ce se ține de această branșă. Curățiri, reparări și vopsiri de pălării, și comande din provincie, se execută prompt și estin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

BOGDANOVITS MIHÁLY

Arad, Demeter-utca, 37, casa proprie.

Măsar de mobile și întreprinzător de construcții

În antreprisă ori-ce edificii și mobile, portale, aranjamente de cancelarii, bolte, etc. Îndeosebi recomandă persienele sale admirabile. Primesce comande în mare de mobile. Comande din provincie se efectuează prompt și sigur. — Prețuri solide.

Cu stimă

Bogdanovits Mihály.

Arad, Demeter-u. 37.

SALON

și cosmetic

pentru îngrijirea frumuseții!

Unde tot felul de defecte de frumusețe, până chiar și fețele cele mai sbârcite, după metoda cea mai nouă, le lecuiește

Mme GYORI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a. Strada Hassinger 2., etajul I.

Transpunere de prăvălie!

Köteles Imre

măsar de edificii, mobile și portaluri
Arad, Halász-u. 9. sz. (casa Domány)

Primește ori-ce fel de muncă ce se referă la branșa de măsură de edificii, mobile și portaluri, ca lucrări de edificiu, instalări de prăvălii, ridicări de portaluri, aranjări de mobile de bucătărie, salon și odăie de dormit pe lângă prețuri moderate și execuție punctuală și repede. Pregătește gratis planuri și deseme.

Comande incredutește așteaptă de la on. public, cu stimă: Köteles Imre
măsar de edificiu mobile și portaluri.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături, de site și saltete de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sale de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și țino, pe care le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilație sistem Baehler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galișe și păduri cu vînat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurinței de a se ține curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orloc fel de obiecte și lucrări din această branșă — cu prețuri din cele mai moderate

Brutăria „Margareta“

lucrează exclusiv cu

putere manuală

și produce

pâinea de casă cea mai bună

cea mai gustoasă și cea mai nutritivă.

Kgr. 8, 9 și 11 cruceri.

Se transportă acasă, chiar și cantitatea cea mai mică — în orice timp.

Comandele de probă sunt mai potrivite pe cărți poștale.

Brutăria de pâine de casă

„MARGARETA“

Kossuth-u. în colț cu Varjassy József-u.
ARAD

AVIS

In Arad cea mai veche Impletitorie de coșeri și scaune de nueli

in strada Kossuth nr. 64.

La magazinul meu se găsesc coșeri de călătorie pe piață și de haine în ori-ce mărime.

Impletire de scaune nuele în prețul cel mai ieftin se pot repera și primesc spre reparație ori-ce lucru ce cade în branșa mea.

Cu stimă deosebită:

REDERMACHER JÓZSEF

împletitor de coșeri

strada Kossuth nr. 64.

NU e de lipsă să se mai comande bandage în Budapesta și Viena. Confectionez tot felul de mănusi și bandage pentru domni și doamne precum și suspensorii, cu prețuri favorabile și le curăț. Solicitând protecția onor. public oin loc și jur, sunt cu toată stima:

Kovács Lajos

mănușier și confectioner de bandage
Arad, St. Pal-u. Nr. 3.

Nouă prăvălie de flori.

Atrag atențiunea on. public asupra prăvăliei mele de flori naturale și artificiale ce mi-am deschis-o în

Strada Hunyadi nr. 6.

Primește să pregătesc pentru ori-ce ocazii de nunți, baluri, etc. buchete, coroane și orice decorații, cu cel mai bun gust. În timp de lipsă, coroane se pregătesc în 3 ore. Primește și aranjare de grădini pe la domenii, cu condițiile cele mai favorabile. Recomandându-mă în protecția onor. public, rămân eu deosebită stimă:

Czavar Dániel

Grădinar, — Arad, — strada Hunyadi-u. nr. 6.

Postiți a vă convinge!

Cu puțin ban se pot câștiga multe daruri de Crăciun. Cine vrea să se convingă, să ne cerceteze prăvălia, și se va convinge că nu e reclam, ci e — fapt adevărat, că la

Kilényi C. și soțul

Arad, Andrassy-tér 20. (palat. Fischer Ehs)

se pot câștiga *cele mai estine Daruri de Crăciun și Anul-Nou.* — Avînd un magazin colosal, desfacem mărfurile pe prețuri foarte reduse; și anume: articole de modă bărbătești și femeiești, cămăși, cravate, mănusi, ciorapi, pălării, căciuli, obiecte de lux, lulele de spumă, tabachere, portmoneuri și diferite alte obiecte fine de lux.

— Jucării de tot felul pe jumătate preț. —

Postiți a vă convinge!

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și desorice boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei, au la sco scrisorile se arde rere espresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri. Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda „sua propria” de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de besică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale stilisului, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e saie de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz dela 1 ore in. a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Am fost betiv

până-ce nu am folosit *medicina antialcoolică a lui FRANKL.*

Femeea mea mi-a pus-o în băutură, și sum acest medicament nu are nici miros și nici gust, — fără stirea mea am luat leacul mîntuitor. Acum mi-e scirbă de ori-ce băutură spirtoasă. Recomand ori și cui acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericierea în miș și miș de familie. Nu e stricăcios sănătății! Un flacon întreg e 5 coroane. Se poate comanda și cu ramburs.

FRANKL ANTAL, spiterie

SZEGED, Felső-város 20.

Anul-Nou fericit!

Vă poștește

Buchsbaum & Compt. Arad.

Magazin de ghețe, pălării și confecții pentru domni și copii.

Recomandăm cu căldură firma on. cetitorilor nostri.

Pregătim din materie excelentă, ghețe pentru femei și copii, cu croiul cel mai drăguț. Deasemenea primim reparări pe lângă prețurile cele mai moderate. Devisa noastră e: ieftin și durabil. Apelând la binevoitorul concurs semnează cu toată stima:

FRĂȚII NIKOLET

pantofari de bărbați și femei

ARAD

Kossuth-u. 66. sz. — și — Deák Ferencz-u.

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Economii și proprietarii de vii
pot face mari cruțări, dacă se vor prevedea
cu mașini economice, viticole, de cules, de
pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

A R A D

PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.

(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate
probate și adoptate în toate ținuturile patriei
ca cele mai excelente: **Locomotive de vapor**
și triere, pișguri de oțel sistem Sack,
grăpi pentru cultivarea solului, mașini de să-
mănat la șir și împrăștiitoare, greble, alegătoare
de neghină, site pentru alegerea griului, sfări-
mătoare de cucuruz, tăietoare de napl, cântare.
Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pen-
tru triere, motoare și automobile. Valvolină.
Unsorti diferite, saci de bucate și ponevi, curele
și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare
și prese de struguri, Instalațiuni de mori și tot
soiul de articole economice se pot căpăta cu
o o o prețurile cele mai ieftine. o o o

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice, — Piața Boros Béni 15

(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Singurul mare magazin de mașini economice și de uleiuri pentru mașini.

Cel mai căuțat, mai mare și mai ieftin magazin de mașini din provincie.

Crema

ooo

MARGARETA
a lui
Földes

este un mijloc inofensiv lipsit de grăsime, cu efect
grabnic și sigur, care face să dispară alunițele,
petele de ficat, roșata de pe nas și de pe mână.
Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu!

Prețul 1 cor.

Preparația lui

Földes Kelemen farmaceut
in - Arad.

Telefon nr. III.

WANNEK FERENCZ

POSOMANTAR ȘI NĂSTURAR

Arad, Andrásy-tér 20. (palatul Fischer Eliz).

T. cz.

Arad, datul postal.

Am onoarea a Vă aduce la cunoștință, că din 1 August a. e. mi-am
transpus

atelierul de posomantărie și năsturărie

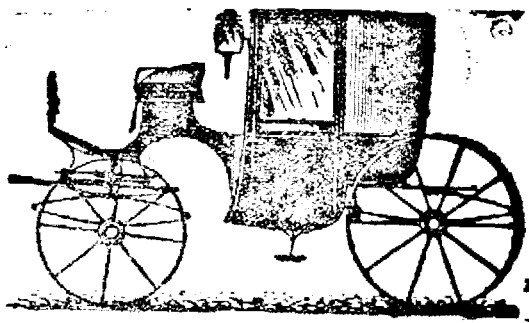
în Andrásy-tér 20 (palatul Fischer Eliz)

Niznița mea va fi ca și până acuma, a execută cu cea mai mare
promptitudine orice lucrări ar cădea în bransa asta.

Cerindu-vă deci sprijinul, semnez cu deosebită stimă

WANNEK FERENCZ

posomantar și năsturar, — Arad, Andrásy-tér 20.

Kovács és Thomay

fauri

Arad, Kossuth-utca 2. sz.

Avem onoare a recomanda în prețiosul p. t. DV. sprin, prăvălia noastră de renume pentru construirea de trăsură.

După experiențele câștigate în 7 ani de-a rândul în fabrica de echipage imp. reg. de curte a FRĂȚILOR KISS, suntem în plăcută poziție de a corespunde până chiar și celor mai extreme pretențiuni.

Fabricăm echipage nouă conform comandel — și primim reparări pentru prețuri ieftine și culante.

Trăsuri gata în depozit.

Preț-curent gratis și franco.

Cu deosebită stimă

Kovács és Thomay
fauri.

Halló!! . . . Halló!!
Cine vorbește?

Cea mai mare senzație a orașului Arad este că — lângă »Ipar- és Népbank« — în piața libertății N-ru 17. s'a deschis

Bazarul Parisian

și are asortate tot felul de jucării, mărfuri fine de Norinberg și juvaericele cu imitații de argint și diamant în prețuri neașteptat de ieftine.

Spre a se convinge, oricine poate veni să viziteze fără a fi silit să cumpere.

Bazar Parisian se găsește numai în piața „Szabadság“ la n-ru 17.

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară

Lukács Sándor

ARAD, — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma praxei de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate HARTMANN

cu aranjament de tot nou, corespunzătoare pretențiilor de azi în 20 Decembre e. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Köbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Musică permanentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprin, vă rugăm să luați deosebită stimă

Lukács Sándor
restaurant.

Prețurile băuturilor cu 25% percente mai ieftine cu oră și viză.

Admirabila bucatărie ungurească și vinuri bune de munte.

Se primesc abonamente lunare.

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

TIMIȘOARA, Gyárvaros, Főutca nr. 44.

Crema „Helén“

pentru față și mâni.

Înlătură pistruile, petele de ficat și tot felul de necurățenii de piele.
Se folosește seara înainte de culcare.

1 borcan mare	—	—	1 coroană
1 borcan (de probă)	—	—	60 stlerî
1 săpun	—	—	80 stlerî
1 cutie pudră „Helén“	—	—	1 cor.
1 sticlă apă de spălat	—	—	1 cor.

Prăvălia de delicatose, băcănie,
vin, ceai, șampanie, rum, ape
minerale și salbătăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu
Casa orașului.
N-ru de telefon 118

**Îți recomandă cele mai
proaspete delicatose cu pre-
țurile cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curat.**

Curmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.
Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe
candirate.
Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.
Pești marinați și în paiț. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CĂRNĂRII
CONSERVE — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.
Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.
Magazin de vinuri de șampanie de Hubert
„GENTRY-CLUB“
Casină, Törley și a renumitelor șampanii
franceze Mumm Reims.
Cele mai bune calități cu comandă directă de
CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-
aur și Mocca.

Excelentă Cafea prăjită de PALEMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachete
originale de câte 1,2 kgr. 2 cor. și 20 fl.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale de crăciun
de airnat pe pom
în cutii de lux și măsurate.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pa-
chete originale măsurate.

Rum Jamaica

diferite soiuri veritabile
în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta Eli-
sabeta“ —
— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermaceutic „Sf. Elisabeta“ cu efect sigur asupra pielii, pre-
cum și contra pișturilor ca mijloc
de înfrumusețare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fleri.

Pudră „Sf. Elisabeta“ (roza) articol admirabil pentru menținerea fru-
museții, de tot inofensiv. Se poate căpăta
în culoare albă, roză și crem: — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți „Sf. Elisabeta“ recomandabil în special celor cu dinții
răi. Rumeneste gura, întărește gingiile,
sistază durerea de dinți și oprește sticarea dinților: — un flacon 90 fl.

Apă de iorgovan pentru frumusețe „Sf. Elisabeta“ Articol foarte iubit
căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei „Sf. Elisabeta“ Leac cu efect sigur con-
tra reumei, răcelii, ischias,
deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea
mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirt pentru păr „Sf. Elisabeta“ Sistază căderea părului și formarea
de mătreață o împiedică radical. —
Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte un-
dulos. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept „Sf. Elisabeta“ contra tusei, troahnei, fri-
gurilor de stomac și boa-
lelor de gât. — o cutie 30 fleri.

Eter pentru bățături. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce
bătucire a pielii, ori bățături. O sticlă e de
ajuns pentru delăturarea celor mai mari bățături. — o sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară
și străinătate, medicamente pentru animale, pen-
tru porci, vite și galițe.

Pentru vinderea
în comisiune a

Marelui Magazin de asortimente de sticlă

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase
și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decoururi pentru
odăi și mese, acomodată pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea
cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămător de convenabile.

Toate acestea, se vind pe prețuri foarte
moderate — în prăvălia mea, situată pe

Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

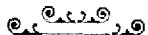
≡ KISZNER DEZSŐ ≡

prăvălie de coloniale, pipere și apă minerală

o o o LA „CÂINELE ALB” o o o

Arad, - Jozsef főherceg-ut - nr. 9.

(Lângă noua biserică lut.)

P. T.

Cu onoare aduc la cunoștința publică, deschiderea prăvăliei mele de coloniale, pipere și apă minerală, în Arad, Jozsef főherceg ut nr. 12, (casa Fodor și Reisinger) după cele mai moderne cerințe — sub firma

≡ KISZNER DEZSŐ ≡

Praxa mea de mai mulți ani, câștigată în prăvălia de bun nume a lui Fejér Gyula, precum și legăturile mele cu prăvăliile mari, mă pun în poziția de a vinde ieftin tot ce cade în branșa mea.

Deposit stabil de cel mai bun zahăr, cafea, tee, rum și altele.

Recomandând prăvălia mea la bine-voitoarea atenție a p. t. onor. public, rog pentru bine-voitorul sprijin și asigur de serviciul meu prompt și conștientos.

Cu toată stima: **KISZNER DEZSŐ**

Comande din provincie efectuează prompt și sigur. — În loc, trimit și la case private.

Vinul „Pepsin” al lui Rozsnyay

e un preparat cu influență minunată contra morburilor de stomac, indigestiei și lipsei de poftă de mâncare; deasemenea, scutește de morburii de stomac. Prețul unui flacon cor. 320.

Admirabil **RUM-JAMAICA**

Sticlă mică 60 fil., mijlocie 1 cor., mare 2 cor.

Cel mai fin ceai aromatic chinez.

Misturi veritabile imperiale.

Cutia de probă 20 fil.

Se poate căpăta
în spicătoria lui

ROZSNYAY MÁTYÁS
Arad, Szabadság-tér.

Cu onoare aduc la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu, aranjat după ultimele cerințe moderne,

renovez sistematic piane

și le acord și le transformez, pe lângă garanție și
o o o o o prețuri moderate. o o o o o

În provincie îndeplinesc comanda în persoană, și în timpul cel mai scurt.

Cu deosebită stimă;

NEUMANN ANTAL

FABRICANT DE PIANE

ARAD. — Strada Deak Ferencz — No. 36.

■ În atenția celor ce zidesc case! ■

Teodor Cioban

zidar diplomat și
arhitect, - ARAD,
Deak Ferencz-utca 34.

Cu onoare încunostiințez pe onor. public, că

în branșa arhitectonică

execut tot felul de lucrări de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comandele primesc atât în loc cât și în provincie. Prețurile foarte moderate.

Cu stimă

Teodor Cioban.

Deschidere de atelier pentru lăcătușerie. **Avis!**

Atelier de lăcătușerie artistică și de construcție

cu onoare aduc la cunoștința onor. p. t. publicului că am deschis — pe Făcăzan-utca nr. 6 — în ARAD, aranjat modern, pentru a efectua orice în branșa aceasta.

Execut: cămine, incuierii, ferestre și uși de fier, țintiri, prese de vin, șu rube pentru poduri, trepte de fier, balcoane, rufe de steaguri, mobile de fier, bănci pentru grădini, parafulgeri, tot felul de ferării, ca: grădele de morminte și crucei, instalare de țintiri cu pompe, reparări de case cu prețuri foarte convenabile — în schimbul unor execuțiuni perfecte.

Asigurând pe onor. public de serviciul meu prompt și corespunzător, mă rog pentru binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

PANKER F. VICTOR

Mare asortiment de grădele pentru morminte în mărime naturală. — Modelele pot fi privite.

Important!

Pentru Dame și Domni

articole de precauțiune din gumi franțuzesc și american, se poate căpăta bucata cu 40 fil.

6 bucăți cu 2 coroane.

Bureți parisieni se capătă cu 70 fil. bucata

în apoteca lui

Földes Kelemen

ARAD.

Neumann M.

Furnisor al curții imperiale și regale

ARAD

Andrássy-tér, lângă „Crucea Albă“.

Fondat în 1845. \$\$\$\$\$\$ Telefon Nr. 45.

PREȚURI FIXE

ASORTIMENT DE HAINE BĂRBĂTEȘTI

DE COPII ȘI DE BĂEȚI

Magazin bogat asortat în articole de manufactură.

Recunoscute de cele mai bune.

Comandele după măsură se execută neexcepționabil.

Lázár Gyula

băcănie, articole de cuină și delicatețe, vin, șampanie, rum, tea și cognac, deposit principal de ape acre.

ARAD, PIATA ANDRÁSSY Nro. 19.
(în edificiul Hotelului Central)

Serviciu prompt și punctual.
Totdeauna articole proaspete și bune cu prețurile cele mai ieftine.

La plățirea cu bani gata
2 % scăzământ la cassă.

Telefon Nr. 344.

Articole de zahar!

Pentru vînzători:

Căpățini mari și mici de câte 100 kilo . 69 cor. 75 fil.
Zahar tăiat și făină de sahar, în lăzi de
câte 50 kgr., per 100 kilo 71 cor. 50 fil.
Zahar tăiat, în cutii de 5 kgr. 71 cor. 50 fil.

Pentru p. l. publicul cumpărător:

Chilogramul din căpățini de 10 și 5 kgr. . . 75 fileri
Un chilogram de zahar de căpățină în bucați
mai mici 77 fileri
Zahar tăiat și făină de zahar, chilogramul . . 78 fileri

Cu stimă:

Éles Ármin.

Mare prăvălie de coloniale și mîncări!

Plătind cu bani gata, 2 % scăzământ!

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturi, la scrinteli și ruperi de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENE GA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszerháza, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

Centauria! Cel mai minunat întăritor de stomac!
Depărtează frigurile stomacale, colicele,
lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.

O scrisoare de mulțumită.
Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV tea întăritoare de stomac nu vă pot mulțumi din destul și regret că nu o pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi colegi ai mei vă vor comanda zilele astea câte-va pachete din tea „CENTAURIA“. Bu vă mulțumesc și vă rog a-mi mai trimite încă un pachet mare pentru că este 2 cor. Cu stimă: Ion Luca, inv.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD.

Anul întemeierii 1887. @ @ @
Capital de fond. Cor. 1.200.000.

Depuneri Cor. 5.000.000.
Fond de rezervă Cor. 800.000.

Primește *depuneri spre fructificare* și *dă* deponenților $4\frac{1}{2}\%$ interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de *trei luni dă 4%*. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abziere.
Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6% — 8% interese.

Tot asemenea acordă și *credite hipotecare și de lombard* în modul cel mai culant.

Direcțiunea Institutului.

MÁRTONFY VICTOR

tinichier de zidiri de artă și instalator de apaducte

Se recomandă onor. public pentru executarea oricărei lucrări atingătoare de această branșă.

Prețuri moderate. ===== Execuție promptă.

o o o Distins cu premiu la expoziția milenară. o o o

===== STIPENDIU DE PARIS. =====

===== Cu stima **Mártonfy Victor**

ARAD, — Localul: Piața Boros-Béni No. 2.
Locuința: Strada Sárossy No. 2. (Casa d-lui Purcariu).

WOLF I.

pantofar de ghete bărbătești și femeiești

ARAD

STRADA WEITZER JÁNOS

(PALATUL MINORIȚILOR)

Trusouri și albituri gata

in execuție de gust rafinat la

HEIM J.

ARAD, Szabadság-tér Nro. 20. (Palatul Contelui Nádasdy).

Prețuri solide fixe!